

Hür Fransız kuvvetleri Suriyeye girdiler

Vişi hükümetinin hava nazırı Beyrutta

Bazı Fransız pilotları mütefiklere iltihak ettiler
Hür Fransızlar müzaheret görecekler mi?

Bir Fransız alayı Hür Fransızlara iltihak etti



General Dö Göl

Londra 21. (A.A.) — Müstakil Fransız ajansına Suriye hududundan gelen bir telgrafa göre, hür Fransız kuvvetleri, Suriyeye girmişlerdir. Bu telgrafın ilâveten bildirildiğine göre, Suriyedeki Fransız küt'alarında müşahede edilen şiddetli aksülâmel emareleri, hür Fransızlara, belki de müzaheret görecekleri ümidini vermektedir. Bahis mevzuu olan hür Fransız küt'alarının miktarı ve ne gibi şerait içinde Suriyeye girmiş olduğu bilinmemektedir.

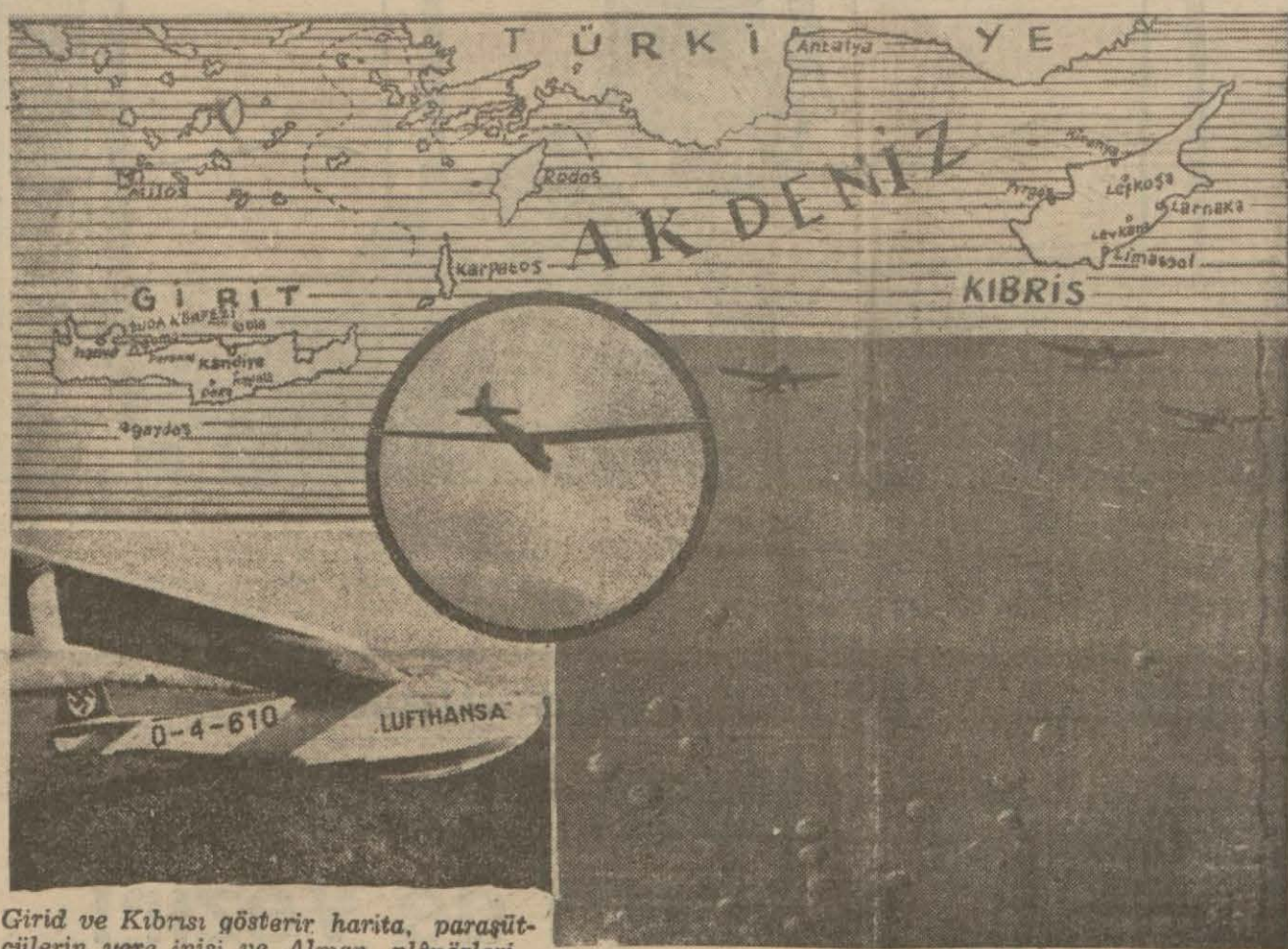
Fransız hava nazırı Beyrutta Vichy, 21. (A.A.) — D. N. B.: (Devamı 3 üncü sayfada)

Svilingrad Uzunköprü demiryolu

Hattın Türkiye Demiryolları İdaresi tarafından muvakkaten işletilmesi hakkında Dimetokada teknik müzakereler oluyor

Ankara 21. (A.A.) — Haber aldığımızna göre, Svilingrad - Uzunköprü demiryolu üzerindeki köprülerin tamir edilmesi ve bu demiryolunun Türkiye Devlet Demiryolları İdaresi tarafından muvakkaten işletilmesi hakkında Dimetokada teknik müzakereler cereyan etmektedir.

"Son Posta", da mühim bir iktisadi tetkik İthalât ticaretimizin vaziyeti ve tanzimi (Bugün 2 inci sayfamızda okuyunuz!)



Girit ve Kıbrıs gösterir harita, paraşütçülerin yere inişi ve Alman plânörleri

Almanlar Giride bir fırka asker indirdiler

Deniz yolu ile de ihrac teşebbüsü yapıldı

Almanlar plânörler de kullandılar

Birçok nakliye tayyareleri düşürüldü

Londra 21. (A.A.) — Reuter: Salâhiyyetler bir kaynaktan bildirildiğine göre, dün bütün gün hava yolu ile nakledilmiş olan düşman küt'alarının Giride ihrac teşebbüsleriyle birlikte, deniz yolu ile ihrac teşebbüsleri de yapılmıştır. Tahmin olunduğuna göre, hücum bugün de devam edecektir. Fakat vaziyete tamamen hâkim bulunulduğu salâhiyyetler kaynaktan bildirilmektedir.

(Devamı 2 nci sayfada)

GİRİDDE MUHAREBE KIZIŞTI Çörçilin yeni izahatı

Yere inen tayyarelerin çoğu parçalandı

Suda koyuna indirilen 3000 paraşütçüden büyük bir kısmı esir edilmiş veya öldürülmüştür

Londra 21. (A.A.) — Avam Kamarası bugün toplanır toplanmaz başvekil Giriddeki vaziyete dair aldığı son haberleri bildirmiştir.

Başvekil Çörçil ezcümle şunları söylemiştir: Suda koyunda hava yolu ile nakledilen küt'alar dün saat 16,40 da yeni hücumlar yapılmıştır. Takriben 3,000 kişi yere inmiş de saat 18,30 da bunların büyük bir kısmı esir edilmiş veya öldürülmüş bulunuyordu. Çarpışmalar devam etmiş ve saat 21 de vaziyete (Devamı 3 üncü sayfada)

Almanlar nerelere asker indirdiler

Giride havadan top ta nakledildi

Yere inişler adanın garb tarafına yapıldı

Kandiyaya da paraşütçüler indirildi

Londra 21. (A.A.) — Reuter: Londraya gelen haberlere göre, 19 Mayısta, Giridi havadan bombardıman etmiş olan düşman bu bombardımanı bütün gün sürdürmüştür. Dün sabah erkenden yeniden hücum edilmiş ve paraşütçüler indirilmiştir. Paraşütçülerin bazısının Yeni Zelanda muharebe üniformasını lâbis bulduğunu söylenmiştir. Fakat, bu, Almanlar tarafından tekbiz edilmiştir. (Arkası sayfa 7 sütun 1 de)

Yeni bütçe

Bütçe encümeni, mazbatasında tasarruf zihniyetinin hâkim olmasını temenni ediyor

Mecliste bütçenin müzakeresine Pazartesi günü başlanıyor

35 milyon liralık tahvil ve 25 milyon lirayı geçmemek üzere tasarruf bonoları ihracına dair lâyhaların birinci müzakereleri yapıldı

Ankara, 21. (Hususi) — 1941 mali yılı müvazenesi umumiye kanun lâyhası bugün umumî heyete sevkolunarak meb'uslara dağılmıştır. Lâyiha esaslarına göre devlet bütçesine dahil dairelerin 1941 mali yılı masrafları için 309 milyon 734 bin 307 lira tahsisat ayrılmış ve bu masrafları karşılamak üzere (309) milyon 743.001 lira varyant tahmin edilmiştir. **Hazine bonoları** 1941 mali yılı içinde Osmanlı Bankası ile olan hazine hesabı carisinden maada kısa vâdeli avans ve hesabı cariler akid ve küşadına azami bir yıl vâdeli hazine bonoları ihracına Maliye Vekili mezun bulunacak, ancak hususi kanunların verdiği salâh (Devamı 3 üncü sayfada)

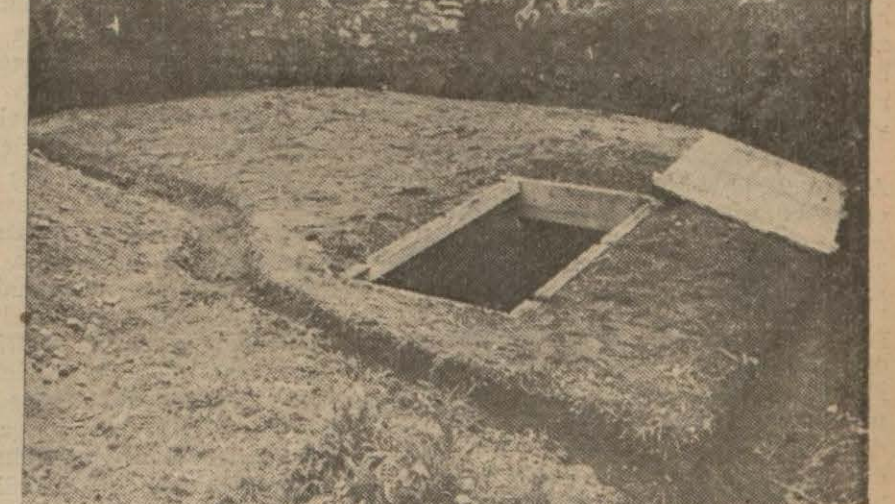
Meseleler

Süratle halledilmesi lâzım bir mesele

Hükümet ve belediye elile yapılan inşaat çok, müteahhidler elile yapılanlar ise az dayanıyor

Köprü'nün Eminönü ucunda Halice doğru uzanan rıhtım parçası biraz da yükseltmek suretile bir buçuk yıl evvel yapıldı. Dün buradan geçerken dikkat ettik. Bu rıhtım parçasının toprak tarafı alçalmış, yer yer acılmış, çökmeğe başlamıştır. — Derin bir denizin kenarındadır, kaygın bir temele dayanmaktadır, elbette çökecektir, demeyiniz. Yeni yapılan bir şose, inşadan henüz çıkan bir asfalt yol için de: — Toprak değil mi, elbette bozulacaktır, hükmüne pek yaklaşmış olursunuz. Bu tarzda rıhtım başka memleketlerde de yapılır, fakat bozulmaz, şose ve asfalt başka ülkelerde de vardır, fakat dayanır. Bozulmak, çökmek, yarılmak, basılmak bizde başka yerlere nazaran maalesef daha sık sık görülmekte olan arızalardandır. İşir garib noktası şu ki, bu arızalar belediye veya hükümet elile yapılan işlerde az, müteahhid elile yapılanlarda çoktur. Şu halde: — Müteahhidten vazgeçelim her işi belediyeye, vahud hükûmete yaptıralım, diyemeyiz. Bu kanun belediyenin tutarı şu miktardan fazla işleri bizzat yapamayacağını kaydediyor. Süphe yok ki kanunu yapanın bu kaydı korker gözönüne aldığı muhakkak sebeptir. O halde ne yapmalı? Biz bu suali çok yerinde buluyor ve süratle halledilmesi icab ettiğini inanıyoruz.

Küçük mustafapaşada 2.000 kişilik büyük bir sığınak yapıldı



Şehirde vücuda getirilen nümune sığınaklardan biri Şehrin muhtelif semtlerinde evvelce inşa edilen sığınakların kontroluna başlandığını, meydan ve bahçelerde süratle siperler kazdırılması için faaliyete geçildiğini dün yazmıştık. Alâkadarlar tarafından yapılan tetkikler sonunda şehrin muhtelif semtlerinde sığınak yapmağa elverişli boş arsalardan bir kısmının Evkafa, Milli Emlâk İdaresine ve hususi eşhasa aid olduğu ve bazılarınin arsalarında siper kazmağa müsaade etmedikleri anlaşılmıştır. Bu vaziyet dün Vilâyet tarafından Dahiliye Vekâletine arz edilmiş ve yapılacak muamele hususunda direktif istenmiştir. Diğer taraftan şehirde mevcut E (Arkası sayfa 7 sütun 3 te)

Askerî vaziyet

Almanlar Gridi istilâya muvaffak olacaklar mı?

Cevab verilmesi lâzımgelen üç sual

Alman erkânı harbiyesi, bu harbin on dokuz aydanber seyrettiğimiz uzun filminde bize en yeni ve en meraklı numarasını seyrettirmeğe başladı. Yeni zaman askerliğinin bu yeni numarası, bir kara ordusu tarafından, deniz aşırı bir adaya yapılabilecek büyük bir taarruzun sahneye nası konulacağını göstermek itibarile bilhasna meraklıdır. — Evvelâ, sahneyi tayin edelim: Sımdilik yalnız İngiliz kaynaklarındaki malûmata göre, Alman ordusunun on sekizinci günün akşamından itibaren Girid adasına büyük bir taarruz yapmaya başlamışlar. Girid, Merkezi Ak. (Arkası sayfa 7 sütun 2 de)



İngilizlerin Libya harekâtında aldıkları Alman esirlerinden birkaçı

Hergün

Amerikalılar niçin Telâş ediyorlar?

Muhittin Birgen

Amerikada büyük bir telâş mevcut olduğu muhakkaktır. Harbin Amerikadan çok uzak ve Avrupadan Amerikaya paraşütçüler indirmek imkânsız olduğu halde, acaba Amerikalılar neden bu kadar fazla telâş ediyorlar? Bu nokta, hakikaten merak edilecek şeylerden biridir.

Almanlar bu telâş izah için Yahudi gayretkeşliğini sebep gösteriyorlar. Bu sebep boş olmamakla beraber kâfi sebep değildir. Vakiâ, Amerikada, harb tahrikâtı yapan en büyük matbuat Yahudi elindedir; aynı suretle, Amerikanın iktisaden dünyaya hâkim olmayı güden sermaye zümresinin en mühim rolünü Yahudiler oynarlar. Fakat, bunlar Amerikadaki bu telâş izaha kifayet edemez. Şu sade bir Yahudi gayretkeşliğine kalsaydı Amerikada hareket, nihayet bir kuru gürültüden ibaret olurdu.

Alman tezi, bu noktadaki kuvvetsizliği bildiği için, iddiasının eksik tarafını şu suretle tamamlamaya çalışıyor: «Amerikada gürültüyü yapan Yahudiler ve onların şerikleri olan sermayedarlardır. Bu gürültüyü yapanlar da, Amerikalıları tahrik için, bu memleketin baştanbaşa bir tehlike karşısında bulunduğunu söylüyorlar ve bu suretle Amerikayı harbe kadar sürüklemek istiyorlar. Halbuki, Almanyanın Amerikaya taarruz fikri, haddi zatında çok günlük bir şeydir.»

Alman tezinin belki bu izahı da boş değildir; fakat, gene Amerikadaki umumî telâşın izahına kâfi gelemez. Amerikalılar, ne de olsa, çocuk değildiler; çocukları «umacı» ile korkutmak kabil olsa da onlara umacı masalı bu kadar tesir edemez.

Su halde telâşın sebebi nedir? Acaba, Amerikalıların dedikleri gibi, telâşın sebebi, hüriyetin, hakların, insanlığın ve demokrasinin tehlikede olması mıdır? Acaba, Amerika bu kadar insanî duygularla mıdır ki böyle büyük bir telâş içinde çalkanyor ve göze hesabsız fedakârlıklar alıyor?

Bizzat Amerikalıların bu tarzdaki iddialarına inanmayı da gene Amerikalılara bırakmak daha münasib olur. Bütün idealieri «kazan» tan ibaret olan Amerikalıların sırf insanlık duygularıyla bu kadar harekete gelecekleini tasavvur etmek kökünden yanlış, zavallı bir sadfîlliktir.

Su halde başka sebebi başka yerde aramak lâzımdır.

Bana sorulursa derim ki: «Amerikalılar telâşa haksız değildiler; Amerika, büyük bir tehlike karşısında bulunuyor.»

Bu söz, pek çoklarına garib gibi görünür; Manş sahillerinden otuz beş kilometre uzakta duran İngiltereye asker çıkarmazken, Avrupadan sekiz bin kilometre uzakta Amerika, Almaya ne ile ve nasıl tehdid edebilir?

Bu suale cevap vermek gayet kolaydır: Almanların dedikleri gibi, Almanyanın Amerikaya taarruz etmeğe hiçbir niyeti yoktur. Zaten, bu, onun elinden gelen bir şey de değildir. Fakat, Amerikayı telâşa sevkeden şey de zaten, Almanyanın Amerikaya taarruzu değil, Almanyanın takib ettiği dünya siyaseti plânıdır.

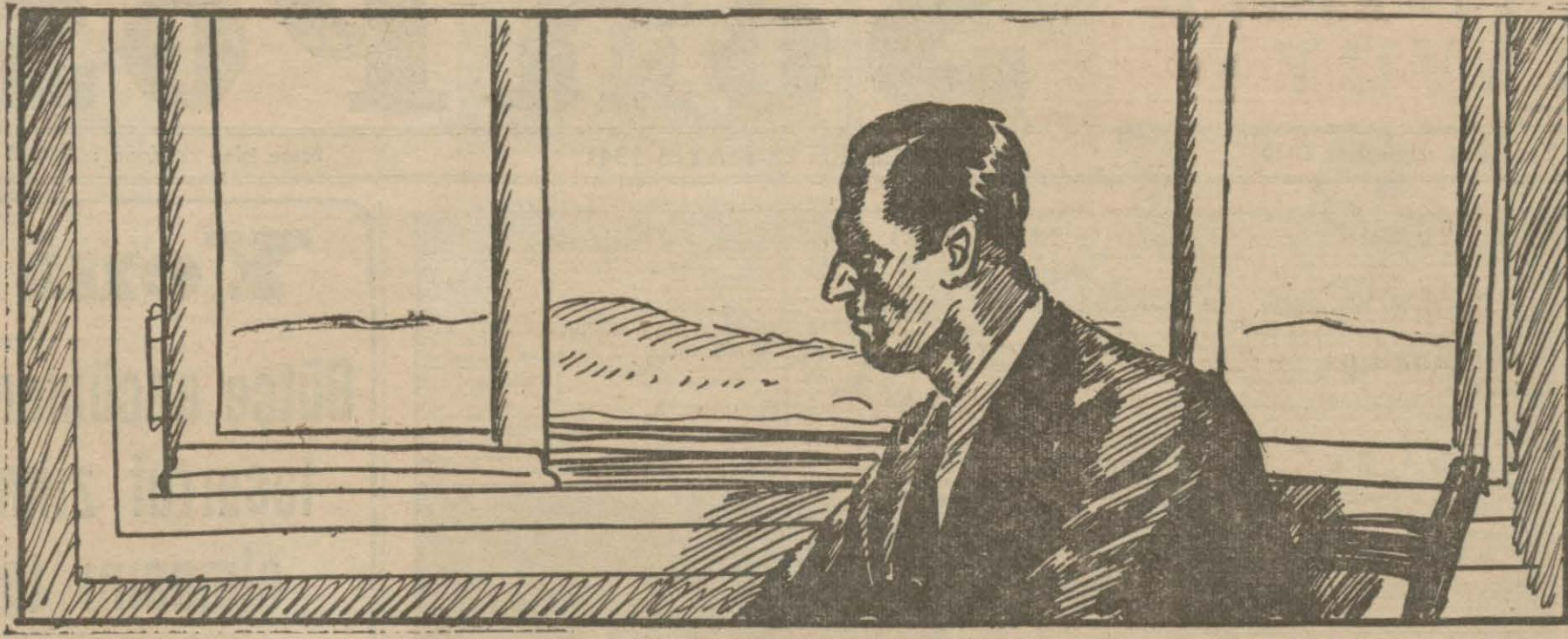
Bu plân şudur: Avrupa, Almanyanın riyaseti altında, bir eiden idare edilecektir; bu bir eiden idare keyfiyeti, Avrupanın siyasi, askeri, iktisadi ve mali bütün hayatına hâkim olacaktır. Avrupa bu hale geldikten sonra da, yeryüzünde artık bir Alman siyaseti, bir Alman kuvveti değil, bir Avrupa siyaseti ve bir Avrupa kuvveti bulunacaktır.

Almanyanın tasavvur ettiği bu Avrupayı evelden kabul etmiş veya sonradan kabule mecbur olmuş veyahud aynı yolda yürümeye meyletmemiş memleketler bulunmasına rağmen, Almanyanın bu plânında muvaffak olmasının pek çok şartlara bağlı olduğu muhakkaktır. Fakat, Almanyanın bu plânında muvaffak olduğunu, bir dakika için kabul ettiğimiz takdirde dahi, sade Amerika değil, belki bütün dünya hayatında bir değişme vukua gelecektir.

Bu değişme yalnız Amerika bakımından tetkik edelim: Amerika, Cihan Harbine gelinceye kadar, ziraat sahasında çok ilerlemiş, zengin olmuş, sermaye sahibi, refah ve huzur içinde yaşayan bir memleket olmakla beraber büyük bir dünya kuvveti haline yeni gelmekte idi. Bilhassa sana-

(Arkası sayfa 7 sütun 5 te)

Resimli Makale:



Birçok kimseler için hayat penceresinin gördüğü ufuk sadece kendi muhitlerinin varabildiği ufuktur. Düşünceleri ve mütealemaları münhasıran kendi bilgilerinden kuvvet alır, bir noktaya kadar varmıştır, o noktada kalmaya mahkûmdur.

Çok okuyan adam, hele muntazam bir program dahilinde çok okuyan adam, her fırsattan istifade ederek tanrıklarının sayısını artıran adam muhitini ve ufukunu mütemediyen genişletir. Onun için artık varış noktası muayyen değildir. Vazifemiz böyle olmaktadır.

İktisadî tetkikler

İthalât ticaretimizin vaziyeti ve tanzimi

- 1 -

YAZN

Fahri Çelikbaş

Siyasal Bilgiler Okulu
İktisadî Doçenti

Her türlü münasebetlerin beynelmilel bir vüsat iktisadî etkiyi de devletleri bütün madde ve manevî varlıklarla mücadeleye sürükleyen bir harbin, milletler arası mübadele hareketlerinde derin aksülâmeler tevdi etmesi gayet tabiidir. Nitekim, bir sene sekiz aydanberi, gittikçe genişleyen devam eden bugünkü harbin muharib ve gayri muharib her memleketin harici ticaretinde bunları müşahede etmek mümkündür. Aynı arzular 1914-1918 Cihan Harbi esnasında da görülmüştür.

Harb dolayısıyla, dünya ticaretinde görülen bugünkü darlık, memleketimizin ecnebi ülkelerle olan alış veriş münasebetlerinde de kendini göstermiş ve bunun neticesi olarak geçen yıl içinde ihracatımız 111.466.486 liraya, ithalâtımız ise ancak 68.922.708 liraya baliğ olmuştur. Biz burada ithalât ticaretimizin vaziyetini tetkik etmek istediğimizden, ihracatımızla istigal edecek değiliz.

1 - Gümrük tarife kanunumuzun tabii edilmeğe başladığı tarihten itibaren ilk tam yılı teşkil eden 1930 dan, bugünkü farkın ilk tam yılı olan 1940 arasında vaki ithalâtımızın vekûna kıymetlerine aid rakamlar aşağıda verilmiştir:

(Milyon lira olarak)

1930 1931 1932 1933 1934 1935

147,6 126,7 86,— 74,7 80,8 88,9

1936 1937 1938 1939 1940

92,6 114,4 150,— 118,2 69,—

Yukarıki rakamlar gösteriyor ki 1940 yılı ithalâtı 1930 danberi yapılan ithalâtın asgari haddini teşkil etmektedir. Vakiâ, bu miktar, 74,7 milyon lira olan 1933 itihalatına kıyasen mühim bir fark irae etmemektedir; ancak burada çok ehemmiyetli olan bir cihet varsa o da, mevzuubahs her iki yıl içindeki beynelmilel mübadele şartlarının tamamile değişmiş bulunması ve bir de ithalâtın tenakusunun aynı sebeplerden ileri gelmemiş olmasıdır.

Evvelâ, harble beraber beynelmilel ticaret imkânları, hayli güçlenmiş ve, pek te bedbin addedilmeyecek bir görüşle, bir çıkınza girmiştir. İthalâtımızın 1933 deki düşüklüğü, milli paranın kambiyo kıymetini korumak zımında, bilhassa kriz yıllarında ticaret müvazenemizin aktiflerini idame maksadıyla tatbik edilen kontenjan sisteminin bir neticesi olduğu ve bu itibarla harici ticaret siyasetimizle alakalı bulunduğu halde 1940 senesinde kaydedilen sukut dış ticaret siyasetimizin bir neticesi olmanın ziyade, doğrudan doğruya devam eden harbin ortaya çıkardığı zaruri bir vaziyettir. Ve, binnetice bu defa ithalâtımızın azalma temayülü bizim elimizde olmanın esbab ve shvalin tahaddüs ve inkişafı şartlarına bağlı bulunmaktır. Diğer taraftan, unutmamak lâzımdır ki 1935 denberi ihracatımızın inkişafı maksadile alman ve esasını kliring ve takas gibi harici tediyeye ve müba-

deleleri nisbeten kolaylaştırılan u-suller teşkil eden müessir tedbirler sayesinde, (Bu meyanda 15 Temmuz 1938 de mer'iyete girilen genel ithalât rejimi veyahud kısaca G. İ. R. kararnameyi hususî bir ehemmiyeti haızdır). İthalâtımızın da tezeyüdü imkânları temin edilmiş ve bu yüzden 1938 de 150 milyon liralık mal ithal edilebilmiştir.

İşte harici ticaretimiz aynı inkişaf seyri içinde devam edip giderken, Eylül başında harb patlaması ve İkincikanun - Ağustos devresi ithalâtı, 1938 yılının aynı devresindeki 96 milyona mukabil cüz'î bir farkla 94 milyon lira tutmuşken,harbin müteakib aylarda ortaya çıkardığı müşküller dolayısıyla 1939 umumî ithalâtı, yıl sonunda, 1938 in 150 milyonuna karşı ancak 118,2 milyon liraya baliğ olabilmmiştir. Bununla beraber ithalât ancak 1940 yılı içinde piyasa fiyatı tazyik edici bir hal almıştır. Filhakika mezkûr sene içinde bir yandan bazı bitaraf devletlerin harbe sürüklenmiş olması, diğer taraftan da harici mübadelelerimiz in mühim ve işlek yolu olan Akdenizin harb sahası halini almış bulunması, ithalâtımızın 1938 yılına nisbetle %117, 1939 a nisbetle de %71 radesinde sukutunu intaç etmiştir. Ekser ithal emtiasının fiyatlarında husule gelen zaruri fiyat tereffüleri de nazarı itibara alınrsa geçen sene iç piyasada arz edilmek üzere memleket giren mal miktarının, heyeti umumiyesi itibarile hayli azalmış bulunduğu anlaşılar.

İçinde bulunduğumuz senenin ilk üç ayı zarfındaki ithalâtımız 18.784 bin liraya baliğ olmuştur. Bu miktarın 4.515 bin lirası ikin-tarın ayına, 7.194 bin lirası (Devam 7 nci sayfa)

İSTER INAN, İSTER İNANMA!

Dün sabah Kadıköy vapuru Sarayburnuna yaklaşınca bir mına kafilesile karşılaştı. Pek yakından geçiyorduk. İyice görüldük, mavnalar küpeste hizasına kadar balıkla tuklum tuklum doluydu. Bir dakika için hükmettik ki bu hamule Kadıköye geçirilerek orada satılacaktır. Yanılmıyız. Mavnalar Sarayburnundan açılıncaya içlerinde bulunan adamları ayaga kalktı ve balıkları kuyruklarından tutarak denize dökmeye başladılar.

Birçok yolcular gibi biz de a-yaktaydık, görülecek şey kalmayınca yerimize oturarak gazetemizi açtık, ilk sayfada:

— Romanyada yiyecek sıkıntısı başladı, şeklinde bir haberle karşılaştık. Bu haber bir hafta evvel Bükreşten gelmiş olan bir

tanıdığımızın o zaman bize vermiş olduğu malumatla tearuz ediyorduk. Buna rağmen gazete de gördüğümüz haber bize az evvel karşılaştığımız olduğumuz manzarayı hatırlattı:

— Romanyada yiyecek sıkıntısı vardır. Olmasa da bu memleket her zaman için bir balık alıcımız olarak yanbaşımızda durmaktadır. Ve biz burada balığı mavna mavna denize dökmekle mesgulüz, diye söyledik.

Bunu düşünürken insan bir hisse kapılmıyoruz, hesebden önce düşündüğümüz tek şey bu balığı tutmak için sarf edilen Türk emeğinin, balık tutulduktan sonra da Türk servetinin boşa gitmiş olmasıdır. Hissimizin ve üzüntümüzün doğru olduğu meydandadır, fakat ey okuyucu sen:

İSTER INAN, İSTER İNANMA!

(Devamı 4 üncü sayfa)

Ufkumuzu genişletmeliyiz

Almanlar Giride bir fırka asker indirdiler

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Asgari bir düşman fırkasının takriben 7 bin kişinin Girid harekâtına iştirak ettiği sanılmaktadır.

Vaziyete hâkim bulunulduğu, her paraşütçünün ve hava yolile nakledilmiş askerinin temizlenmiş olduğu demek değildir. Başka Alman kütaneleri nakliye tayyarelerinin Girid de yere inmelerinden evvel düşürülmüş olduğu sanılmaktadır.

Kahire 21 (A.A.) — Girid üzerine Pazartesi günü yapılan şiddetli bir hava bombardımanından sonra dün başlayan Alman taarruzu beklenmekte idi. General Freyberg'in başkumandanlığa tayini ve ada müdafasının takviyesi müttetiklerin hazırlıklarını gösteren alâmetlerdi.

Girid, kıtaya yakın bulunması sebebiyle düşman için çok büyük bir tehdid teşkil etmektedir. Fakat zaptı çok müşkuldür. Deniz kuvvetlerinden mahrum olan Almaya ancak havadan nakledilecek kütanelerle hareket etmesi icab eder. Adada iniş sahaları yoktur ve arazi çok dağlıktır. Bu hal ise Almanyayı paraşütçülerle iş görmek zaruretinde bırakıyor.

Plânörler kullanıldı

Elverişli olmayan araziye daha kolaylıkla inebilen plânörlerin kullanılması beklenmedik bir tedbir olmuştur. Müdafiler gafil avlanmamışlardır. İngiliz ve müttetik kuvvetleri adanın müdafasında muharib Girid dağılıklarından müzaheret görmektedirler. Cesur geflerin kumandasında başlıca kama ve kılıçla müsallâh olan bu dağılar ceteler halinde teşkilatlandırılmışlardır ve müdafaa ve istihbarat hizmeti için çok mühim bir kuvvet teşkil etmektedirler. Müdafiler dün öğle vakti vaziyete hâkim bulunuyorlardı ve yeni tafsilat gelinceye kadar ilk muharebeler hakkında fazla hiçbir şey söyleyemez. Bununla beraber, Yunanistanda ve Rodos taki Alman üslerinin yakınlığı düşmana kıta naklieleri, bombardıman ve avcı tayyareleri vasıtasile taarruzun devamlı devam inkânını vermektedir.

Londra, 21 (A.A.) — İngiliz matbuatı, Almanların Giride karşı hücumu ve İraktaki vaziyet hakkında tafsilat vermektedir.

Daily Telegraph gazetesinin askeri muhabiri yazıyor: Giride hücum mukadderdi. Bun da yegâne yeniliği, Almanların kullandığı usul teşkil etmektedir.

Daily Herald diyor ki: İlk defa olarak, Britanya kuvvetleri, hava yolu ile nakledilmiş düşman askerlerinin mühim bir istilasına karşı koymaktadır. Almanlar, İngiltereyi istilaya teşebbüs ettikleri zaman muhtemel olarak kullanacakları bütün usulleri Giride kullanmaktadır. Hitlerin hedefi, pek muhtemel olarak, yalnız Giridin işgaline münhasıran bulunmamaktadır. Hitler, Irakı ve Mısırı daha emin bir tarzda vurmak için, bu iki memleketi büyük miktarda tedafii hava kuvvetleri göndermek ümidinde bulunmaktadır.

Daily Herald, diğer taraftan, Yunan krallının, kral hanedanının diğer azası ile Mısıra hareketten imtina etmiş olduğunu yazmaktadır.

Almanların elinde bulunan avantaj Times gazetesi, başmakalesinde diyor ki:

Yunanistanın zaptından sonra, Almanlar, Giride karşı bir hücum için tayyare meydanlarını yeniden tanzim etmekte oldukları bilinmekte idi. Alman hücumunun şiddetli olacağı muhakkaktır.

Almanların elinde şu avantaj vardır: Alman tayyareleri, İngiliz hava kuvvetlerinin Mısır, Kıbrıs ve Filistindeki üslerinden gelmek için istedikleri yolu nazaran, çok daha kısa bir mesafe katetmektedir. Bundan başka, tâbi tutulacağı muhakkak bombardıman karşısında, bizzat Giride tesis edilmiş tayyare meydanlarının idame ettirileceği temin olunamaz.

MAYIS

Rumi sene 1357	22	Arabi sene 1360
Mayıs 9	Rosmi sene 1941	Hızır 17

PERŞEMBE

GÜNEŞ	R. Âhr	İMSAK
S. D.	S. D.	S. D.
5 37	8 28	7 03
9 11	8 25	7 03

Oğle	İndi	Akşam	Yatar
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 18 10	17 09	20 26	22 10
E. 4 44	8 42	14 —	1 54

(Devamı 4 üncü sayfa)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Makineye Verilirken Giridde Muharebe devam ediyor

Vişi 22 (A.A.) — Giridde cereyan etmekte olan askeri hadiseler hakkında Alman membaılarından henüz tafsilat gelmemiştir. Sanıldığına göre, ancak müsbet neticeler elde edildikten sonra Alman başkumandanlığı bir tebliğ nesredeccektir. Maamafih büyük miktarda bir hareketin cereyan ettiği zannedilmektedir.

Başka hareket Hanya ile Suda koyunu ayıran körfeze hakim olabilmek için temerküz etmekte dir. Hanya limanı bütün Girid limanları gibi fena bir liman ise de, Suda koyu mükemmel bir bahri üstür. Bu koyda 10 metre derinlikte mevcuttur. En büyük gemiler girilebilir.

Almanlar burasını elde etmeğe muvaffak olurlarsa çok mühim bir İngiliz deniz üssünü atıl bırakacaklar ve buraya asker ve ağır malzeme getirebileceklerdir.

Paris genişleyecek hareket sahasına dahil olmuş!

Almanya buradaki ecnebi siyasî memurların derhal çekilmesini istedi

Vaşington 22 (A.A.) — Hariçye nezareti, Alman hükümetinin Amerika hükümetinden Pariste bulunan bütün siyasî memurlarını 10 Hazirandan evvel bu şehirden çekmesini talep ettiği bildirilmektedir. Alman hükümeti Parisin bundan böyle genişleyecek olan hareket sahasına dahil telâki edilmesini dolayısıyla bu tedbir alınmış olduğunu bildirmiştir. Alman hükümetinin diğer hükümetleri de keyfiyetten haberdar ettiği zannedilmektedir. Bu tedbir Vişi hükümetine teşmil edilmemiştir.

Fransız gemilerine verilen gizli emir

Emirde İngilizler tarafından yakalanırlarsa kendi kendilerini batırmaları bildirilmiş

Londra 22 (A.A.) — B. B. C. İktisadi harb nezareti, Fransız bayrağını taşıyan bütün ticaret gemilerine, İngiliz herb gemileri tarafından kontrol edildikleri takdirde, kendilerini batırmaları ve hamulelerini İngilizlere teslim etmektense bunları mahvetmeleri hakkında Amiral Darlanın mahrem bir emir vermiş olduğuna muttali olmuştur.

İngiltere Kıbrıs takviye ediyor

Londra, 22 (A.A.) — B. B. C. Kıbrıs garnizonunun Avustralya ve Yeni Zelânda kıt'alarla takviye edildiği resmen bildirilmektedir.

İngiliz tayyareleri Heligolandı bombaladılar

Berlin, 22 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri Heligoland üzerine te sisiz bir hücumda bulunmuşlardır. Sivil halk arasında bazı yaralar vardır.

Rusya'da ihtiyatlar çağırılıyor

Moskova 22 (A.A.) — Askeri Krasnaja Svesta gazetesi, Sovyetler Birliği dahilindeki ihtiyatları manevralar için silâh aitına çağırılmağa başladığını yazıyor.

Amiral Darlan bir Fransız şehrinde ıslıkla karşılanmış!

Halkın feryadı: "Almanlara kapıları siz açmadınız mı?,"

Londra 22 (A.A.) — Londrada Hür Fransızlar tarafından çıkarılan «France» gazetesi, doğruluğunu temin ettiği şu hâdiseyi nakletmektedir:

Amiral Darlan 2 Nisan'da si-mali Fransada kain Beauvais şehrine gitmiştir. Fransanın teslim olmasındanberi Beauvais ilk defa olarak, bu mntakalarda çalıştırılan esirlerin taşdığı üniformadan farklı bir Fransız üniforması görmüştür. Bu ziyaret şehirden duyulmuş ve büyük bir kalabalık Darlanın yemek verdiği lokantanın önünde toplanmıştır. Amiral, Alman karar-gâhındaki müzakerelerden sonra sandoviçle kahve yerine ikame edilmiş olan bir içkiden ibaret bir yemeği süratle yemiştir. Yemekten sonra Amiral ve maiyeti erkânı taraçaya çıkmışlardır. Amiral halkı görünce kısa bir te-reddütten sonra resmî seyahate çıkan devlet adamlarının söyle-meleri mutad olan beylik birkaç cümle söylemiştir.

Bu sırada kalabalığın arka sıralarından birdenbire, bir bomba patlar gibi sert ve acı bir ıslık sesi işitilmiştir. Bunu diğer birçok ıslıklar takip etmiştir. Bunun üzerine Amiral sarararak çekilmiş, fakat maiyetinden bir surati kır-kırmızı olduğu halde halka doğru ilerliyerek «Fransızlar biraz ter-biyeli olunuz» demiş ve sunları ilâve etmiştir:

Beauvais'li Fransızlar.. yabancılar size bakıyor.

Bu cümle söylenilmeyecek bir cümle idi. Bütün halk bir fırtına gibi gürliyerek hakaretâmiz söz-ler sarfetmiştir.

Beauvais'in kadın ve erkekleri şöyle haykırmışlardır:

Kabahat kimde? Bunu siz istediniz. Mütarekevi kim imzaladı, Fransanın kapılarını Almanlara kim açtı?

Giridde muharebe kızıştı

(Baştarafı 1 inci sayfa-da)

hâkim olduğumuz bildirilmiştir. Hücum stuka pike bombardıman tayyareleri tarafından yapılmış ve bunları Messerschmitt tayyareleriyle plâ-nörler ve paraşütçüler takip etmiştir. Kandiya ve Regu mntakalarında paraşütçülerin hücumu saat 17,30 da başlamıştır. Bundan başka asker nakleden pek çok tayyare de yere inmştir. Bunların bir-çoğu parçalanmıştır.

Muharebelerin gittikçe artan bir şiddetle devamına intizar etmek lâ-zımdır.

İngiliz üniformasıyla yere inen Almanların hukuku düvel kaidelerine göre muamele görüp görmeyecekleri hakkında bir me'us tarafından sorulan bir suale cevab veren Çörçil, Almanların Yeni Zelânda üniforması giydiklerini teyid etmiş, fakat bu vaziyet hakkında kâfi derecede malumat sahibi olmadığı için bu hususta mahalli makamlara bir de-receye kadar takdir hakkı bırakacağını söylemiştir.

Kahire, 21 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Girid, dün bütün gün, bir seri şiddetli hava hücumlarına maruz tutulmuş ve bu hücumlar arasındaki fasılalarda, yeni paraşütçü dalgaları ve hava yolu ile nakledilen Alman kıt'aları muhtelif noktalarda yere indirilmiştir. Bütün gün şiddetli çarpışmalar devam etmiş ve bu çarpışmalarda düşman ciddi kayıplara maruz bırakılmıştır. Bizim kuvvetlerimiz ise, nisbeten hafiftir. Bir noktada, Hanya civarlarına girmeğe muvaffak olmuş bulunan bir Alman müfrezesi süratle sarılmış ve esir edilmiştir. Harekât devam etmektedir.

Berlinden gelen ilk haber

Berlin, 21 (A.A.) — Ofi:

Giridde harekâtın Alman başkumandanlığının plânları mucibince devam etmekte olduğu bildirilmektedir. Halen şiddetli bir muharebe devam etmektedir. Bir kaç saate kadar resmî bir beyanat nesredilmesi bekleniyor.

Fransa harbe girmemeği taahhüd ediyor

Mareşal Petenin Ruzvelte cevapları

Vaşington, 21 (A.A.) — Fransız büyük elçisi B. Haye, gazetecilere beyanatta bulunarak demiştir ki: B. Cordell Hull'e konuşmalar esnasında harbe girmemeği taahhüd ettiğimizi söyledim. Fakat Fransız milletinin, ihtiyaçlarını karşılamak üzere icab eden tedbirler alması hakkını istiyoruz.

Tahriri teninat

Vaşington, 21 (A.A.) — Royter: Sözüne inanılır bir kaynaktan bildirildiğine göre, B. Hull, dün Vichy hükümetinin Amerika Birleşik devletleri nezdindeki büyük elçisi B. Henri Haye'ye, Fransız -Amerikan münasebetlerinde iyi bir anlaşmanın tesisi için yegâne ümidin, Almanya ile müzakerelerde Fransanın kat'ı surette mü-tareke şartlarından ayrılmıyacağı hakkında tahriir ve kat'ı teyidatında bulunmasını istediğini resmen bildirmiştir.

Mareşal Peten'in Ruzvelt'e cevapları

Amerikadan bildirildiğine göre, amiral Leahy mareşal Petaine B. Ruzveltin beyanatını iblağ ettiği zaman, mareşal şunları söylemiştir:

— Nihayet B. Ruzvelt Amerikan bizim için ne yapabilir ve biz ona ne yapabiliriz? Siyasetimiz, kıt'a siyasetidir ve Almanlar kıt'aya hâkimdir. Orduya malik bulunmadığı zaman, yalnız o da bir tek mitralyözüz on bin kişilik bir poli s ile bir sey yapılamaz. Diğer taraftan, üsera kamplarındaki bir buçuk milyon genci düşünmek lâ-zımdır ve benim vazifem onları bu kamplardan kurtarmaktır.

Hür Fransız kuvvetleri Suriyeye girdiler

(Baştarafı 1 inci sayfa-da)

Fransız hava nazırı general Bergery şimali Afrikada yaptığı teftiş seyahatini bitirdikten sonra Pazartesi akşamı tayyare ile Tunustan Beyruta gitmiştir. Hava nazırı tayyare meydanında Fransız fevkalâde komiseri general Dentz ve Suriye hava kuvvetleri kumandanı general Jannequin tarafından karşılanmıştır.

Hükümetin emri mucibince, general Bergery Suriye fevkalâde komiseri ile birlikte hava hücumlarına karşı Suriyede ne gibi tedbirler alındığını tetkik edecektir.

Fransız tayyarecileri müttefiklere iltihak ediyorlar

Hayfa, 21 (A.A.) — Suriye hududundan gelen sayılara göre, bazı Fransız pilotları tayyareleriyle beraber Suriyeden uçarak civar müttefik meydanlarına inmişlerdir. Fransız hava kuvvetlerine mensub yüksek rütbeli bir sübay Vichy'den Beyruta gelmiştir. Bu sübay general Dentze gönderilen talimatı hâmil bulunmaktadı.

Bir alay hür Fransızlara iltihak etti

Londra, 21 (A.A.) — Suriye hududundan müstakil Fransız ajansına gelen bir telgrafta göre marul bir albayın kumandasında bulunan bir Fransız alayının Suriyeye girmiş olan hür Fransız kuvvetlerine iltihak ettiğine dair emareler vardır.

Yüksek Ziraat Enstitüsünü ikmal eden 137 gence diplomaları tevzi edildi

Ankara, 21 (A.A.) — Yüksek Ziraat Enstitüsünde bugün seçkin bir davetli kütlesi huzurunda yapılan bir törenle bu yıl mezun olan gençlere diplomaları verilmiştir.

Merasim, saat 10.30 da İstiklal marşı ile başlamış ve Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörü Süreyya Gencanın bir hitabesile açılmıştır. Nutukların bitmesinden sonra mezun olan 137 talebeye diplomaların ve mükâfatların tevziine başlanmıştır. Birinci, ikinci ve üçüncü derecede mezun olanlara hatıra olmak üzere birer saat hediye edilmiştir.

Siyaset ALEMİNDE

Kit'alar arası harbe doğru

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Afrika muharebelerini takiben ve onlara müvazi olarak bazı Alman tayyarelerinin İrak geçişleri, Giridin istilâsi teşebbüsü ve Fransız - Alman işbirliğinin tahakkuk etmekte bulunması, bu hâdiseler karşısında Amerikanın hergün bir parça daha harbe müdahale eder bir vaziyet alması, Avrupa harbinin bir kit'alar arası muharebeye inkilâb etmek istidatında olduğunu gösteriyor. Hatta bunu istidat kelimesiyle değil, daha kat'ı bir kelime ile vasıflandırmak muvafıktır. Tarafımızdan birkaç defa izah edildiği, hâdisatın da isbat edildiği üzere Alman devleti, kit'avi Avrupada esaslı bir hakimiyet tesis etmiştir. Hiçbir kuvvet, onun muaz zam askerlik makinesine bugün için bu sahada karşı durabilecek vaziyetinde değildir. Avrupada mevcut devletler ise, ya kimsen imzalamayı muvafık gördükleri muahedelerle mukadderatlarını ona bağlamış, yahud cebir ve kuvvet neticesi iddialarını terke mecbur olarak mağlûb edilmişlerdir. Bunların haricinde ve yer yer adacıklar halinde istiklallerini muhafaza edebilen devletler İsveç, İsviçre, İspanya ve Portekizden ibarettir.

İngiliz imparatorluğu kit'avi Avrupa sisteminin dışındadır. Ona, bir denizler kit'ası demek de mümkündür. Şimdiki kadar hasmına mukavemet edebilmiş olmasının sırrı hakikati bundandır. Harb dışında bulunmakla beraber bundan bir hayli müteessir olan bir başka âlem vardır ki o da cenubi Amerikadır. Fakat sulh içinde yaşamak arzusu -na rağmen şimali Amerikanın tesiri İngilizlerin tarafını tutmak vaziyetine girmiştir. Maamafih Mihver karşı kendisini muhafaza edebilecek tek kuvvetin şimali Amerika ile işbirliği yapmak olduğunu müdrikdir.

Gerek coğrafi vaziyet, gerek cenubi Amerikanın mütecerred vaziyeti, bütün iddialara rağmen, onu, şimali Amerikanın fazla bir Mihver hareketine maruz bırakmak mümkün değildir. Bundan dolayıdır ki bu memleketlerin belli başlıları olan Arjantin ve Brezilyada dahilen olup bitenlerin yakından ve dikkatle göz önünde tutulmaları muvafıktır.

Dünyanın akıbeti Avrupada taayyün edecektir. Bu muhakkaktır. Fakat Avrupayı gözönünde tutarken dış âlemin hareketini de nazardan kaçırmamak lâzımdır. Aksi takdirde görülen her şey, bir parça da şekli değiştiği ve tagayyüre uğramış olarak inikâs edebilir.

Bu hakikati biraz geç, olmakla beraber gene kavramış olan İngilizler, Amerikalılarla birlikte hasımlarının askeri, siyasî, bütün hareketlerini dikkatli bir kontrola tâbi tutmaktaki faydayı anlamışlardır. Zaman zaman Dakara yapılan telmihler, garb nısıf küresinin öbür tarafındaki Fransız müstemlekelere karşı gösterilmek istenen alâka hep bundandır. Fakat gene bunlar gösteriyor ki Avrupa harbi yavaş yavaş, fakat amansız bir kat'iyetle bir kit'alar muharebesi haline inkilâb ediyor. Bugün Girid, dün Irak, yarın şurası veya burası ve nihayet umumî infilâk.

Selim Ragıp Emeç

İngiliz Hariçye Nezareti siyasî müşaviri istifa etti

Londra 21 (A.A.) — Hariçye nezareti siyasî müşaviri B. Vansittart önümüzdeki Haziranda 60 yaşına basınca, bugünkü vazifesinden çekilmek arzusunı izhar ettiğinden, hariçye nazırı B. Eden bu istifayı arzusu hilâfına kabul etmiştir. Bununla beraber başvekil hariçye nazırının, fırsat zühür ettikçe B. Vansittart'ın vesayasından gene müstefid olacağını bildirilmekte dir.

Yakında tevcih edilecek olan a-salet ünvanları listesi resmen nesredildiği zaman B. Vansittart'a Birleşik Krallığın baron rütbesi verilecektir.

Aosta Dükü ve 5 general teslim oldu

Kahire 21 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Habeşistanda, dük d'Aoste, refakatinde beş general ve bir miktar yüksek kurmay sübayı olduğu halde, Amba - Alaği mntakasındaki bütün teçhizatın tevdiinden sonra, dün teslim olmuştur. Bu mntakadaki muharebe esnasında ve müteakiben alınan esirlerin miktarı 18 binle 19 bin arasındadır.

Yeni bütçe

(Baştarafı 1 inci sayfa-da)

hiyetler hariç olmak üzere tedavülde bulunacak hazine bonoları (100) milyon lirayı tevcih edemeyecektir.

Toprak tevzi komisyonları

Maliye Vekâletince teşkil edilecek toprak tevzi komisyonlarının reisi, aza ve fen memurlarına yıl masraflarile birlikte vazifeten köylerde buldukları müddete maksur olmak üzere seyahat yevmiyesi verilecektir. Hayvanla ve muayyen tarifeli nakil vasıtaları ile gidilen mahallerle mücbir sebebler müstesna olmak üzere bir komisyonun reisi, aza ve fen memurlarının aynı nakil vasıtaları ile seyahatleri mecburi olacaktır.

Millî ve metruk emlak ve arazi satış taksit bedellerini vaktinde vermeyenlerin bu borçları tahsil emval kanunu hükümleri dairesinde tahsil olunacaktır.

Encümenin mazbatası

Bütçe Encümeni mazbatasında bugünkü vaziyete temas ederek harbin bütün Avrupa memleketlerine yaptığı tesirleri ve bu arada bizim memleketimizin bu harbdan ne dereceye kadar müteessir olduğunu anlatmakta, geçen sene olduğu gibi bu sene de bazı vergi nisbetlerine zam yapılmak suretili hükümet tarafından vaki olan kelfile kendisinin istirak ettiği ifade ettikten sonra hükümetten bazı temennilerde bulunmaktadır.

Maazlar ve ücretler

Bütçe takamları arasında maasat ve ücretler yekünunun mühim bir miktara baliğ olduğunun söz getirmeye bir hakikat olduğunu hükümetçe biran evvel teşkilât kadrolarının ihtiyaca uygun bir hale ifrazının lâzım geldiğini söylemektedir.

Tasaruf temennisi

Encümen mazbatasına şu sözlerle nihayet vermektedir:

«Son söz olarak başta Milli Şemfinizin en büyük istinadgâhımız olan basiretli rehberliği altında hükümetimizin umumî siyaseti en muvaffakiyetle ve emniyetli bir şekilde tedvir etmekte olduğu hakkındaki umumî kanaatimizi izhar ve milli vahdetin verdiği sarsılmaz kudrete inancımızı ifade etmekle beraber yarının ne gibi siyasî hâdiselerle mahmûl olduğunu takdir etmek imkânsızlığı karşısında zaruri ve âcil olmanın ve tehiri mümkün olan her türlü masrafların geri bırakılması lüzumunu tasrih etmeği bir vecibe addeyledik. Bu sebeble miktari az da olsa umumî müvazeneden olsun, mülhak ve hususî bütçeli idarelerden veya teşekküllerden olsun bu lâzimeye ehemmiyetle itina etmelerinin ve bütün işlerimize tasarruf zihniyetinin hâkim olması hususunun teminine çalışılmasını hükümetimizden temenni etmekle sözlerimize nihayet veriyoruz.»

Bütçe müzakereleri

Ankara 21 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canı tezin başkanlığında toplanmıştır.

Celsenin açılmasını müteakib reisi, 1941 mali yılı bütçesinin tevzi edilmiş olduğunun ve müzakeresine Pazartesi günü başlanacağını bildirerek mali yıl başlangıcına kısa bir zaman kaldığı cihetle bütçe müzakeresinin devamı müddetince hergün saat 14 de toplanması, yalnız bütçe ve bununla alakadar lâ-yihaların görüşülmesi ve ruznameye başka maddelerin alınmaması teklifinde bulunmuş ve kabul olunmuştur.

Kabul edilen kanunlar

Meclis, bundan sonra, askeri muhakeme usulüne, ve Hariçye Vekâleti teşkilât kanununa aid kanun lâ-yihalarile Dahiliye memurlarından bir kısmının tahdidi sinlerine aid kanunun ikinci maddesinin, ordu sübayları heyetinin terfiine aid kanunun 3 üncü maddesinin (e) fıkrasının değiştirilmesi ve İnhisarlar Umum Müdürlüğü teşkilât kadrolarına mütedair kanun lâ-yihalarının ikinci müzakerelerini yapmıştır.

Dün gece Fatihde işlenen cinayet

Bir genç nişanlısını tabanca ile öldürdü, 14 yaşında bir kızı ağır surette yaraladı

Dün akşam saat 20 de Fatih feci bir cinayet işlenmiş, bir genç tabanca ile nişanlısını öldürdükten sonra, diğer bir kızı da ağır surette yaralamıştır.

Katil, Ali Özdemir isminde bir gençtir. Cinayetin sebebi ve cereyan tarzı şudur:

Ali Özdemir, bir müddettenberi Fatihde Hacıveys mahallesindeki oturan Hayrının 19 yaşlarındaki kızı Hayrinnisa ile nişanlıdır. Son günlerde genc kızla arası açılmağa başlayan Ali, dün akşam nişanlısını görmeye üzere eve gelmiş, burada bir müddet oturmuştur. Bu kısa ziyaret esnasında henüz mahiyeti anlaşılmayan bir sebebdan dolayı iki genç arasında bir münakasa çıkmış, bu sırada Hayrinnisa Ali Özdemire nisarı yüzüğünü iade etmek istemiştir.

Genc kızın bu hareketine muğber olan Ali Özdemir tabancasını çıkararak Hayrinnisaya üç el atetesmiş, onu kanlar içinde yere sermiştir.

O sırada Hayrinnisanın yanında bulunmakta olan 14 yaşlarındaki Şükran isminde diğer bir kız da çıkan kuruşlardan birinin göğüsüne isabetile ağır surette yaralanmıştır.

Hayrinnisa aldığı yaraların tesiriyle derhal ölmüş. Şükran imdadı şhhi otomobille Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Cinayetin tahkikatiile nöbet müddeumumisi mesgul olmaktadır.

Pariste iâşe darlığı

Vichy 22 (A.A.) — Pariste son zamanlarda iâşe zorlukları birdenbire fazlaşmıştır. Haftalardanberi halk et tayını alamamaktadır. Tereyağı ve yumurta da bulunamıyor. Geçen Pazar günü Paris ancak 1500 kilo tavşan eti, 200 kilo tavuk ve 3600 kilo keçi eti gelmiştir. Parisin et ihtiyacını temin için yenidne kövlerdeki hayvanatın müsaderesine karar verilmiştir.

ve kabul eylemiştir.

Yabancılarla evlenecek memurlar

Bu sonucun kanun lâ-yahasını kabulü esnasında söz alan Ziyâ Cevher Etihi, kanunun müzakeresi esnasında ehemmiyeti gözden kaçmış bir mevzuaya temas edeceğini iddia ederek kanunun 32 nci maddesinin bir fıkrasındaki «memurların kanununun 4 üncü maddesinin müzeyyel (2) fıkrası hükmü bu kanunun neşinden sonra alınacak veya bu tarihten sonra yabancılarla evlenecek memurlar hakkında tatbik olunur» kaydı üzerinde durmuş ve devlet memurları hakkında şimdiki kadar tatbik olunmakta olan bu kaydın böylece, ücretli memurlara da teşmil edilmek hususunda İnhisarlar Vekâletince alınmış olan bir karardan dolayı Gümrük ve İnhisarlar Vekiline teşekkürde bulunmuştur.

35 milyon liralık tahvil ve tasarruf bonoları

Meclis gene bugünkü toplantıda Diyarbakır istasyonundan İrâka ve Elâziğ istasyonundan İrâna kadar uzatılacak demiryolu inşaatına tahsis edilmeğe ve senelik faiz ve ikramiye tutarı yüzde yedi ve itibari kıymeti her sene 15 milyon lirayı geçmeyecek ve yirmişer senede itfa edilmek şartile 35 milyon liralık tahvil ihracı, şeker ve glikozdan alınan istihlak vergisinin arttırılması, çıkarılacak miktari 25 milyon lirayı geçmemek üzere tasarruf bonoları ihracına aid kanun lâ-yihalarının da birinci müzakerelerini yapmıştır.

Vergiler hakkındaki kanunlar

Ankara, 21 (Hususî) — Bazı vergiler hakkındaki kanun lâ-yihalarının âlakadar encümenlere müzakeresi ikmal edilmiştir. Önümüzdeki günlerde Meclis umumî heyetine sevkolunarak müzakerelerine başlanacaktır. Bu lâ-yihalarla kazanç vergisi başta olmak üzere hayvanlar vergisi, vareset ve intikal vergisi, bazı muafiyetlerin kaldırılması dolayısıyla muamele vergisi, dahilî istihlak vergilerinden bazıları, nakliye vergisi, damga resmi, tütün, tuz ve içkilerden alınan müdafas vergisinde bazı tadilat derpiş olunmaktadır.

Şehir Haberleri

Gıda maddeleri satanlar temizliğe riayet etmiyorlarmış

Kaza ve nahiyelerdeki bir kısım polisler belediye zabıtası kadrosuna verilecek

Belediye zabıtası tarafından şehrin müteaddid yerlerinde yapılan teftişler sonunda, gıda maddeleri imal eden ve satan kimse-lerin belediye yasaklarına ve temizliğe riayet etmedikleri tesbit olunmuştur.

Belediye zabıtası kadrosunun dar olmasının buna sebep olduğu nazarı dikkate alınarak kadronun genişletilmesine karar verilmiştir. Belediye bu hususta kaymakamlara gönderdiği bir tamimde her kaza ve nahiyede muntakamın genişliği ve nüfusun kesafeti göz önünde tutularak mevcut emniyet memurlarından bir kısmının belediye zabıtasına nakillerini istemiştir. Emniyet kadrosundan belediye zabıtası kadrosuna alınacak memurlar nahiyelerde nahiyeye müdürlerinin, kazalarda komiser muavinlerinin nezaret ve mes'uliyeti altında çalışacaklar ve belediye doktorlarıyla birlikte günün her saatinde kontrollarda bulunacaklardır.

Gıda maddeleri satan yerlerden başka han, hamam, sinema, tiyatro ve mümasili yerler de sıkı bir şekilde kontrol edilecektir. Kazalar Haziran başına kadar kadrolarına almak istedikleri memurların listesini belediyeve gönderceklerdir. Ay başından itibaren bu memurlar belediye zabıtası işle-lerinde çalışmaya başlayacaklardır. Yapılan kontrol ve teftişlerin neticeleri her 15 günde bir kaymakamlıklardan farafından Belediyeve bildirilecektir.

Çalışmaktan menedilen mimarlar

Belediye fen heyeti memurları tarafından yapılan tetkiklerde, yeni inşaatın bir çoğunda mimar ve kalfaların ruhsatnamelerde gösterilen malzemeyi kullanmadıkları görülmüştür. Belediye bu suretle inşaatı cürük malzeme kullanmağa müsaade eden 4 mimarın birer sene müddetle faaliyetten menedilmelerine karar vermiştir.

KÜÇÜK POLİS HABERLERİ

Süblümeden öldü

Galatada, Kapiçi mahallesinde Kılhan sokağında 31 numaralı evde oturan Yanko kızı 27 yaşlarında Sofiya dün ilâç yerine yanlışlıkla süblüme içmiştir.

Tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılan kazazede bu rada ölmüştür.

Adliye doktoru Enver Karan tarafından muayene edilen cesedin gömülmesine izin verilmiştir.

Dün cezalandırılanlar

Emniyet altıncı şube müdürlüğü memurları dün de şehrin muhtelif semtlerindeki kontrollarına devam etmişlerdir.

Muhtelif seyrüsefer nizamlarına muhalif hareketle bulunan 28 şoförle seyir halindeki tramvaylardan atılan 12 kişi para cezasına çarptırılmışlardır.

Şişli Halâskârgazi caddesinde 251 numaralı Osmana aid fırında veznî noksan 103 kilo ekmekek bulunarak müsaderede edilmiş, fırıncı hakkında zabıt varakası tanzim olunmuştur.

İhracatımız artıyor Rumenler, başta balık ve pamuk olmak üzere bizden külliyyetli mal alıyorlar

Son haftalar içerisinde ihracatımızın en mühim kısmı Romanya yapılmaktadır. Romanya'ya ihraç edilen maddeler arasında başta balık olmak üzere her cins ithalât eşyası bulunmaktadır. Bu sene zarfında Romanya'ya yapılan balık ihracatımız mühim bir dereceye varmış, 1940 senesinin umumî ihracatı 102.200 lirayı bulmuştur. Geçen 1939 senesinin ihracatı ise 92.249 lira idi. 1941 senesinin ilk üç ayında Romanya'ya yapılan balık ihracatı da 1940 senesinde iki misli fazla olmuştur Romanya'ya ihraç edilen diğer maddeler arasında bilhassa pamukta da büyük bir fazlalık görülmektedir. Son 1940 senesinin 11 ayı zarfında Romanya'ya 3.390.000 liralık pamuk ihraç edilmiştir. Romanya'ya yapılan ihracatın inkişafına sebep olarak, yolların yakınılığı ve nakliye işinin nisbeten daha kolay olması gösterilmektedir.

Orta Avrupa ve Almanya ile yapılan ticarî münasebat ta devam etmektedir. Almanya'ya ya-

pılan ihracatımız Tuna üzerinden ve kısmen de demiryolu vasıtasile olmaktadır. Tuna yolu üzerindeki bazı münakaie güçlüklerinin son zamanlarda bertaraf edilmesij üzerine bu yol vasıtasile yapılan nakliyat ta büyük bir süratle artmaktadır.

Amerika ve Uzaksarkla Basra yolu vasıtasile yapılan ticarî münakalâtın Irak hadiseleri dolayisile kesilmesi üzerine, bu memleketlerle olan ticarî münasebatı Portsaid yolu vasıtasile idame ettirmek için teşebbüslere geçilmiştir. Son haftalar içerisinde, Amerikan vapuriarının Süveyse kadar gelmelerinin temin edilmesij üzerine, hükümet bu vapurlarla bazı ithalât maddelerinin getirilmesi için hareket geçilmiştir.

Balkan hadiseleri dolayisile uzun bir müddet inkıtaa uğrayan İtalya ile olan ticaretimiz de inkişaf etmek üzeredir. İtalyanlar memleketimizden birçok ihalât maddeleri için taleplerde bulunmuşlardır. Bu maddelerin başında her cins deri gelmektedir.

Kurnaz ve azılı bir hırsız yakalandı

İstanbulda çaldığı eşyayı Anadoluya götürüp sattıktan sonra dönüyormuş

Zabıta evvelki gün, aylardanberi peşinde koştuğu azılı ve o nisbette de kurnaz bir gece hırsızını yakalamıştır.

Üsküdar, Beykoz ve Kadıköy havalisinde şimdiye kadar bir ev soyan hırsız. Halim adında bir sabıkalıdır.

Kısa fasıllarla üç aydır hırsızlıklarına devam eden bu adam, çaldığı muhtelif ev eşyalarını İstanbul dışarıya çıkarmakta, zabıta tarafından yakalanmamak için bunları diğer vilâyetlerde ve kazalarda satmaktadır. Kendisine seyyar koltukcu süsü veren gece hırsız Halim, bu suretle, şimdiye kadar izmit ve Adapazarında bir hayli ev eşyası satmıştır.

Nihayet geçenlerde Emniyet Müdürlüğü tarafından izi keşfedilen Halim, Adapazarında çaldığı bazı eşyaları satarken yakalanmıştır.

Evvelki gün şehrinize getirilen ve sorguya çekilen azılı sabıkalı suçlarını tamamen itiraf etmiştir. Çaldığı bir kısım eşyalar, satıldığı yerlerden alınarak sahibilerine iade olunmuştur.

Bir irz düşmanı

Eyübdü oturan Kadriye isiminde genç bir kıza tecavüz ettiğinden dolayı mevkufen birinci ağırceza mahkemesinde duruşmasına devam edilen Halil Kâmil, dün sabit olan bu suçundan dolayı 3 buçuk sene hapse mahkûm edilmiştir.

Küçük haberler

● Dünkü ihracatımız 225 bin lirayı bulmuştur. Muhtelif memleketlere ihraç edilen maddeler arasında, İtalya ve Macaristana deri, Amerikaya av derisi, Romanya'ya fındık, nohud, zeytin, Mısır balık vardır.

● Belediyenin yeni yıl bütçesinde istihlak işleri için 150 bin lira tahsisat ayrılmıştır. Bu tahsisat, la geçen sene başlanan ve istihlak mameleleri ikmal olunan binaların bedelleri ödenecek ve Üsküdar'da 4 bina ile Perebatandaki bazı binaların istihlakı tamamlanacaktır.

Mecidiye köyündeki 1000 yataklı hastane

Belediye bu iş için bu sene de 300 bin lira ayırdı

Mecidiyeköyünde yaptırılacak 1000 yataklı hastane inşaatı için Belediyenin 941 yılı bütçesinde 300 bin lira tahsisat ayrılmıştır. Bununla hastane için şimdiye kadar ayrılan paranın miktarı 700 bin lirayı bulmaktadır. Belediye 1942 bütçesinde de bu işe 300 bin lira tahsisat ayıracak, bu suretle bir milyon lira bir para toplanmış olacaktır.

Hastanenin bütün plân ve projeleri tamamen hazır bir vaziyettedir. Normal vaziyetin avdetini müteakib derhal inşaat başlanacaktır.

Dilencilerle mücadele şiddetlendirilecek

Şehrin muhtelif semtlerinde, son zamanlarda dilenci miktarının çoğaldığı alâkadarların nazarı dikkatini celbetmiştir. Belediye emniyet altıncı şube müdürlüğü memurları dilencilerle yapılmakta olan mücadeleyi şiddetlendirmişlerdir. Profesyonel dilencilere yardım eden halk dilencilere para vermemeleri hususunda ikaz edilecektir.

Mahkûm olan şoför

Geçen sene Göztepede feci bir kamyon kazası olmuş, Bostancıda ki bir yangını söndürdükten sonra Kadıköyüne dönmekte olan bir it-faiye kamyonu Göztepe yolunda, ki hendeklerden birine yuvarlanarak parçalanmıştır.

Kadıköy itfaiye grupundan Hasan ve Salâhattin'in ölümü, Mustafa, Cemil, Şuayib, Feyzullah ve Hüseyin adlarındaki beş neferin de ağır surette yaralanmalarına netice-lenen bu feci kaza etrafındaki dü-rusma dün birinci ağırceza mahkemesinde karara bağlanmıştır.

Kazanın mes'ulü mevkiinde bulunan kamyon şoförü Osmanın şu-çu sabit görüldüğünden 2 sene müddetle hapsine karar verilmiştir.

Hastabakıcı kurslarına öğretmen olacak kızlarımız

52 tıbbiyeli genç kız dünden itibaren Cerrahpaşa hastanesinde staja başladı

Üniversite idaresile, T'b Fakültesi dekanlığının teşebbüsile tıbbiyeli genç kızların birkaç gün devam edecek teknik dersleri müteakib gönüllü hastabakıcı kurslarına öğretmen olarak yetiştirilceklerini evvelce yazmıştı. Fakülte dekanı Kemal Atayın riyasetinde olarak alâkadar profesör ve talebeler arasında yapılan toplantılar sona ermiş ve teknik derslere iştirak edecekler gruplara ayrılmışlardır.

Bu sene T'b Fakültesinin son sınıfına geçen 23 ve beşinci sınıfa geçen 29 bayandan müteşekkıl ilk grup dünden itibaren Cerrahpaşa hastanesinde alâkadar profesörlerin nezareti altında olarak tedrisata başlamıştır. Son sınıfta bulunmaları dolayisile oldukça ilmi bilgileri bulunan bu grupa ayın 26 sına kadar 5 ders gösterilmekle iktifa edilecektir. Müteakiben ikinci grup derslerine başlanacak ve 6 Haziranı kadar 20 ders olarak devam edilecektir.

Tıbbiyeli talebeler ders gördükleri müddetçe yatacak yerlerle ziyerekleri bulundukları hastanelerde temin edilecektir.

Haber aldığımız göre T'b Fakültesi dekanlığı Yardımseverler Cemiyetine müracaatla gönüllü hastabakıcılara öğretmen olarak yetiştirilen talebelerin vazifelendirilmeleri hususunda aralarında iş birliği yapılmasını teklif etmiştir. Yardımseverler Cemiyeti bu teklifi tektik ederek neticeyi yakında dekanlığa bildirecektir.

Bir katil suçlusu mahkûm oldu

Kasımpaşada tanıdığı Fatma adında bir kadını, öldürdüğü iddiasile bir müddettenberi 1 inci ağır ceza mahkemesinde mevkufen duruşmasına bakılmakta olan Sabrinin muhakemesi dün mahkûmiyetle neticelenmiştir.

Mahkeme, Fatma ile şakalaştıkları bir sırada tabancanın kazaen patladığını kabul ederek Sabriyi 2 sene hapse mahkûm etmiştir.

Acı Bir Kayıp

Bursa muha-birimiz Derviş E. desenin kuzini Meliha Edesene çok genç yaşta hayata gözlerini kapamıştır.

Memleket ken-disinden devamlı verimler bek-lediği bir sırada ölümü gerek memleket ve gerek ailesi için acı bir ziyadır.

Merhumeye Allahtan mağfiret niyaz ederken ailesine, arkadaşlarımız Derviş Edesene başsağlıklarını dileriz.

Türk Hava Kurumu menfaatine

Münir Nurettin KONSERİ

Kadıköy OPERA Sinemasında Bu akşam saat 21 de Biletler Opera gişesinde satılmaktadır.

İstanbuldan gelecekler için vesait temin edilmiştir. Tel: 60821 Yerlerinizi acele temin ediniz.

Mahkemelerde: Kendisine yardım etme istiyen adamı vurmuş kalkışan sarhoş

Hayırsever delikanlı mahkemede: " - Bunu sonra hiç kimseye muavenette bulunmayacağım, hele bir sarhoş gördüm mü tekme de ben vuracağım!," dedi

Sultanahmed üçüncü sulh ceza hâkimliğine meşhud suçlar kanununa tevfiakan garib bir sarhoşluk ve bıçak çekme hâdisesi itikâl etmiş ve karara bağlanmıştır.

Vak'ının suçlusu, Aksarayda İbrahim mahallesinde oturan ve Hadimköyünde seyyar kasablık yaptığını söyleyen Sadık adında biridir.

Hakkındaki iddiaya ve muhakeme safahatına nazaran Sadık, evvelki gece sarhoş bir halde Sirkeci caddesinden geçerken, kendisine muavenette bulunmak istiyen Mehmed adında hayırsever bir genç bıçakla mukabeleye kalkarak vurmağa teşebbüs etmiştir.

Şikâyetçi ile suçlunun hüviyetini tesbit eden hâkim Fezî, davacı Mehmede söz vermiş, o da hâdiseyi şu şekilde anlatmıştır:

" - Dün gece yanımda Ramazan adında bir arkadaşım olduğu halde Sirkeci'deki Nöbethane caddesinden geçiyordum. İleriden, sağa, sola yalpa vura vura bir sarhoş geliyordu. O derece içmişti ki, a-yakta duracak mecali yoktu. Ha-düştü, ha düşecek vaziyette idi.

Bu sarhoş tam bizim hizamıza geldiği bir sırada adamakıllı sendeledi ve akabinde de caddeye boyulu buynaya serildi. Onu bu şekilde sokak ortasında bırakmağa gönlüm razı olmadı. Yanına gittim, kendisini yerden kaldırdım. Biraz ileride bulunan çeşmede yüzüne su serpmek maksadile oraya kadar ko-luna girerek götürdüm."

Bu esnada hâkim davacıya: " - İyi amma bak... Hakkında iyi niyetler beslediğin halde o sana bıçakla mukabeleye kalkmış!..." Davacı genç, mahkeme reisinin bu suali karşısında derin, derin bir

kaç defa içini çekmiş ve sözünü suretle devam etmiştir:

" - Hakkımız var bay reis... nim ne üstüme vazife amma... gelelim vicdan kail olmuyor işte. Hattâ yüzüne su dökmek üzere var dükkânlardan birinde bir maşrapa almıştım. Bu esnada ta duramıyacak bir halde olan lu, süratle doğrularak belinden caman bir bıçak çıkardı, üzümlü çullandı. Bereket versin derha-farkederek, eline sarıldım, bıçak yere düşürdüm. Arkadaşım Ramazan yardımile kendisini sırt sokaktan çekmekte olan mahkûm bekişine teslim ettim. Maam ben kendisinden davacı değilim nu affediyorum. Fakat şimdi sonra kimseye en ufak bir yardı-bile bulunmuyacağım... H bir sarhoş gördüm mü, bir tek de ben vuracağım."

Davacı gencin bu sözlerini mahkûm bir eda ile dinliyen Sadık geceleri macerasını şu suretle anlatmıştır:

" - Ben ömrümdede ağzıma katra içki koymamış bir adamım. Dün gece bazı arkadaşlar beni kaldırdılar, Sadık gel bir âlem yap lim dediler. Şeytanın işi yok kaldık onlara... Bir meyhanede oturduk... Fakat ne içtik, ne kadar içtik pek farkında değilim. Yalpa-rafa kalktığı zaman dörtlü birafın döndüğünü halâ meyal hatırlıyorum. Meyhaneden nasil ve zaman çıktık. Ondan sonra ne oldu hâlâ akıl yetemiyorum."

Suçlunun bu ifadesinden sonra vak'a şahidleri dinlenmiş, onlar hâdiseyi yukarıda kaydettiğimiz şekilde anlatmışlardır.

Neticede Sadık, bıçak teşhirinden beraat etmiş, sarhoşluk suçundan para cezasına mahkûm olmuştur.

Tarihten sayfalar

(Baştarafı 2 nci sayfada)

Diye bağıyorlar; bu heybetli haykırış dümbelek ve nal seslerini, kılıç ve özenli şakırtılarını bastırıyordu. Padişah hâlâ hücum emrini vermiyordu. Şehzade Beyazid sabredemedi; atından indi; babasına koştu, onun önünde diz çöktü:

— Padişahım, gaza için izin ver! Biz dahi hücum edelim! Dedî. Zaten bunun zamamı gelmişti. Murad, oğlunun sırtını okşadı:

— Haydi, göreyim seni!...

Anadolu ordusu yaklaşan kasırgayı bir kasırga gibi karşıladı; sipahiler atlarının dizginlerini bırakmışlar; bacıklarını sıkarak, eğerlerin üzerinde vükseliyorlar; oklarını sıslacak bir hızla birbirinin arkasından düşmana atıyorlardı. Aşiret süvarilerinin bir bir düştükleri, düşenlere çarpan atların da başüstü yuvarlandıkları görülmüyor; ortabığı acı kişnemeler, telâhî kumandalar, iniltüler ve yardım istiyen sesler dolduruyordu.

Sol cenahta Yakub Bey de hücumu geçmişti. Ta karşıda, Konya şehrinin yüksek mazgal ve kulelerinde, daha ötedeki cıplak dağların eteklerinde harbi seyr için birikmiş halk kümeleri görülmüyor.

Koca ovayı kılıç, kalkan, nal şakırtıları doldurmuştu; Türkmenler de yaman dövüşüyorlardı; Karaman beyinin seçme askerleri bir kale duvarı halinde dimdik duruyor; her düşen ve kopan parçanın yerini hemen yenisi alıyordu.

Timurtaş kılıcını çekti; havayı kaldırdı ve atını şahlıyordu. Solra karışık saflar arasından muntazam bir kol halinde kırılma kırılma düşmanın merkezine doğru aktı. Simdi orası vurgunlarla hü-nüz diñç ve coşkun olanların bü-züştüğü bir yer olmuştu; Timurtaş Karamanlı askerlerin etrafında çala kılıç dolayıyor; bu yü-nü âdeti vonta vonta azaltıyordu. Bkısımı kaçmağa başlamıştı. Karaman hükümdarı Ali Beyin de gö-dündüğü, etrafında zirhli süvariler olduğu halde kaçıdığı görüldü; bozgun ordunun dağınık parçaları koca ovaya yayılıyor, yayılıyor eriyordu.

Bu zafer hemen hemen tamam le Timurtaşın eseri idi. Harbde sonra Sultan Murad ona ganimelelerin büyük kısmını hediye etti; tuğlu pasa vapt; diğer vezirler den üstün olduğunu anlatmış ol-mak için Rumeli bevelerbevli-ğ de üzerinde bıraktı; bu hâdisde O-manlı tarihinde ilk defa oluyord Kadırcan Kaft

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:



— Hasan bey, gazetelerde bir haber var, bilmem okudun mu?..

... Çocuk bahçelerinde hergün...

... Parasız ikinci kahvaltısı verilecek miş.

Hasan bey — Hani büyüklerin çocuk bahçelerine girmelerini önüne geçeceklerdir!

Memleket Haberleri

Edirne

Bir köyde bir köylü esrarengiz bir şekilde öldürüldü

Edirne (Hususi) — Necatiye köyünde evvelki gece bir katil hâdisesi olmuştur.

Vak'ın akabinde Edirne Cümhuriyet Müddeiumumi Muavini Şefik Necatiye köyüne giderek bu kanlı hâdiseye el koymuş ve icab eden tetkikat ve tahkikata başlamıştır.

Aldığım habere göre vak'a şu şekilde cereyan etmiştir:

Köy halkından Abdullah gece köy kahvesinden kalkıp evine gitmekte iken yol üzerinde bir ağaç üstünde pusu kurmuş olan meçhul bir şahsın revolver ile hücumuna uğramıştır. Tabancadan çıkan kurluşun etkisiyle Abdullah yere düşerek fer yada başlamış ve az zaman sonra da hayata gözlerini yummuştur.

Müddeiumumilik ve zabitanın he nüz esar perdesi altında bulunan bu hâdisenin failini pek yakında ortaya çıkaracağı muhakkaktır.

Şimdilik bir kişi zan altında bulunuyor.

Istanbul - Edirne bisiklet müsabakasına iştirak edenlere verilen ziyafet

Edirne (Hususi) — İstanbul-Edirne büyük bisiklet yarışına iştirak eden muhtelif bölgelere mensub 29 bisikletçi ile idareciler ve federasyon mümesilleri şerefine bugün Ziraat Fidanlığında Vali ve Bölge başkanımız Ferid Nomer tarafından bir öğle ziyafeti verilmiştir.

Ziyafet esnasında Valimiz misafir gençlere bir hitabede bulunarak Edirnelilere ve gençliğine heyecanlı dakikalar yaşattıklarından dolayı sevkinleri bildirerek Cümhuriyet hükümetinin Türk gençliğine karşı gösterdiği üstün alakaya ve yardimlarını tebarüz etmiştir.

Bu esnada İstanbul-Edirne birincini merhalenin galibi olan Eskisehir Tayyare Spor klubünden Nizamettin Öztürke federasyon tarafından hediye edilen saat Vali tarafından verilmiştir.

Yarın ikinci merhaleye başlanacak ve şehrimizden ayrılacaklardır.

Sivasta Cezaevi inşaatı

Sivas (Hususi) — Şehir plânındaki mevkiinde cezaevi inşaatı harekete devam etmektedir. Halihazır vaziyeti dolayısıyla birçok malzeme siktintisi çekilmeye rağmen Cümhuriyet Müddeiumumimiz vilâyete sıkı bir surette temaslarda bulunmakta ve vilâyete ciddî alakası ile lüzumlu noksanları temin eylemekte ve inşaatın inkıtaa uğramasına mâni olunmaktadır.

Halbuki birçok yerlerde bu kabil inşaat tamamen durmuş gibidir. Bugünkü dünya vaziyetine rağmen cezaevi inşaatının değerini temine muvaffak olan devlet ve çalışan Cümhuriyet Müddeiumumimiz Başkan Soyların bu mesaisini takdiriyle karşılamak bir memleket borcudur.

Ayancık ve İznik kaymakamlıkları

Bursa (Hususi) — İznik Kaymakamı Fahri Önel Ayancık Kaymakamlığına, İznik Kaymakamlığına da İstanbul Vali Muavini Resid Demirtaş tayin edilmiştir.

Bursada yüzbinlerce dut fidanı dikildi

İpekböcekçiliğine faydasız dokunan fidanların iyi yetiştirilmesine gayret ediliyor, tohum istasyonları da faaliyetleri tamamladılar

Bursa (Hususi) — Böcekçilik enstitüsü bu sene tohum kıtlığından bütün koza yetiştiren muntakalarda 73.000 kutu böcek tohumu satmıştır. Ayrıca İstanbul'da da 5.000 kutu duta yetiştirilmiştir.

Bu yıl vilâyetimizde yerinden yüz binleri aşan dut fidanı dikilmiştir. Dut ağaçlarının bu suretle günden güne miktarı artmakta olması köylüde bilhassa tohumluk koza yetiştirmek merakı bir kat daha artmış bulunmaktadırlar. İpekböceği müstahsilde de koza kooperatifi birliğine ihtiyacı etmişlerdir. Muhtelif muntakalarda halkın ve köylünün tohumlarını inficar ettirmek için açılan istasyonlar artık faaliyetlerini tamamlamış bulunuyorlar. Gelecek se-

ne Bilecik ile Söğüt kazasında da birer istasyon açılmasına karar verilmiştir. Köylüleri fenni koza yetiştirmek usul ve sanatını öğretmek maksadıyla başta müdürleri Tahir Yetmen olduğu halde bütün Enstitü memurları gruplar halinde kaza ve köyleri gezerek halkla ve köylü ile temaslarda bulunmaktadırlar.

Bir ziraat doçentinin konferansı
Ankara Ziraat Enstitüsü doçentlerinden Nizam Enstüvül gün saat 18 de Halkevi gösterit salonunda «Suyun Türkiye ziraatindeki ehemmiyeti» mevzuu istifadeli bir konferans vermiştir. Konferans kalabalık bir dinleyici tarafından alaka ile takib edilmiş, ayrıca mevzuu alakalayan bir de film gösterilmiştir.

Bartında bir rakı kaçakçısı yakalandı

Bartın (Hususi) — Hayvan satımı dolayısıyla, saklanmış hayvanları aramak olan jandarmaya komutan vekili üstçavuş Şehab Yurdağın, geçen hafta, geceleyin, Köyortası mahallesinde 11 numaralı evde hayvan bulunup bulunmadığını tetkik ederken, evde kaçak rakı kokusu duyması üzerine eve girmiş ve ev sahibi Yaşar Sarıeri suçüstü yakalamıştır. Başladığı sanan Yaşar, evindeki kaçak rakıyı helâya dökmekte idi.

Evde yapılan araştırmada içi çibire dolu bir rakı kazanı da ele geçmiştir. Suçlu aynı gece emniyet komiserliğine tevdi edilerek haklarında lüzumlu gelen kanunî takibata tevessül edilmiştir.

Sivas belediye meclisi fevkalâde bir toplantı yapıyor

Sivas (Hususi) — Şehrimiz Belediye Meclisince çimento fabrikasına evvelce saniyede 28 litre su verilmesi kararlaştırılmış lakin şimdi bunun 40 litre çıkarılması için yapılan müracaat üzerine bu meseleyi tetkik etmek üzere Belediye Meclisi fevkalâde bir toplantıya davet edilmiştir.

Sivasın Pirkirik köyünde el dokuma tezgâhları

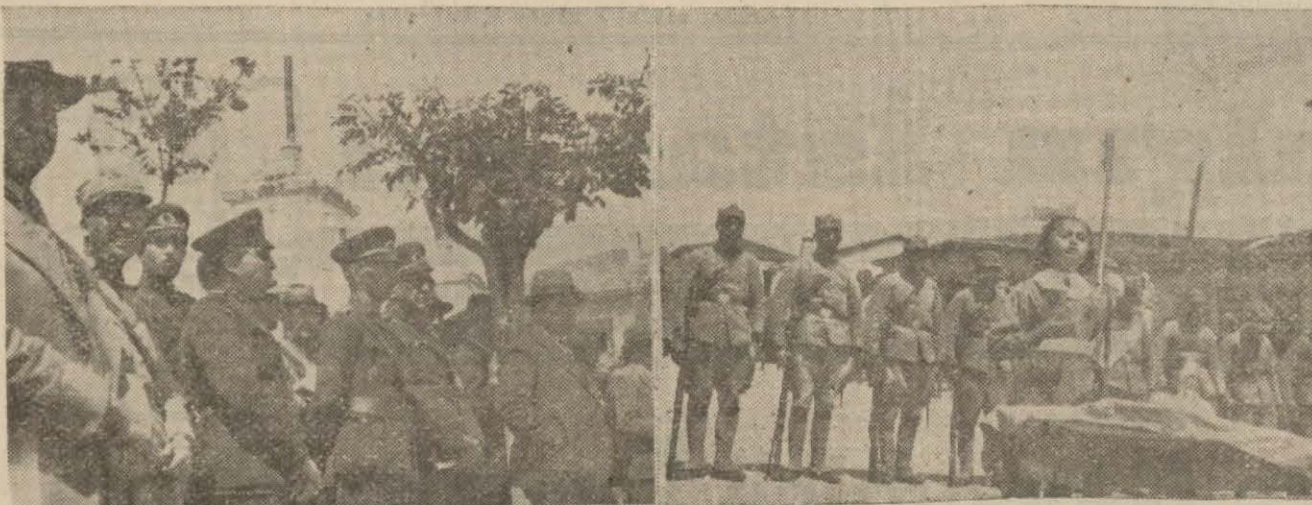
Sivas (Hususi) — Evvelce tevzi edilmiş olan Pirkirik köyündeki el dokuma tezgâhlarının çalışmalarını mahallinde kontrol etmek üzere Ticaret Odası Başkâtibi Vefik Güldağ bu köye giderek orada çalışmakta olan el tezgâhlarını kontrol etmiş, şehrimize dönmüştür.

Ceyhanda yarım kalan kanalizasyon

Ceyhan (Hususi) — Kasabamızda kanalizasyon tesisatının mevcut olmaması yüzünden, sık mevsimlerinde iç mahalle ve sokaklardan geçebilecek için muhakkak surette paçaları sıvamak icab etmektedir. Bir vakitler, eski belediye binası önünde geçerek nehrin kadar uzanmak üzere askerlik şubesi tarafından inşaatına başlanan kanalizasyon işi için on binlerce lira sarfolunmasına rağmen, bir türlü ikmalî cihetine gidileksizin, kazılan çukurlar kapalı ve yapılan masraf da tabiatine heder olmuştur.

Diğer taraftan, yaz mevsimlerinde çarşı ve istasyon caddesinde her gün ve muntazaman sulanmadığından mikroplar havada uçan tozlarla birlikte Ceyhanlıların ağız ve burunlarından çıkarılmasına mebzulen girmektedirler.

Bilecik hava şehitleri ihtifali



Bilecik (Hususi) — Kahraman hava şehitlerimizin ihtifali merasimi bu sene de parlak bir şekilde yapılmıştır. Hava Kurumu namına Başkan Güner Üçer, hatiblerden Selim Yatagan ve ilkökul talebelerinden Sevim birer hitabede bulunmuşlardır. Resim merasime aid iki intibadır.

Bursada

Hapisanede bir hiç yüzünden bir mahkûm öldürüldü

Bursa (Hususi) — Geçenlerde Bursa hapishanesinde ölümle son bulan kanlı bir çarpışma olmuştur. Muhtelif soygunculuktan 30 sene -ye mahkûm Feriköylü İbrahim adında bir Çanakaleli Hilmi tarafından bıçakla öldürülmüştür. Hâdiseye mahkûmlar arasında heyecan uyanmış ve maktûlün üstüne çullananmış olan katil Hilmi de maktûlün arkadaşı Mustafa tarafından ağır surette yaralanmıştır. Vak'a hatiline yerleşen zabıta bu kanlı katilini bastırması, yaralı hastaneye nakle edilmiştir. İş el koyan müddeiumumi tahkikata devam etmektedir.

Millî Şefin fotoğrafları Gemlik, Yenişehir ve Karacabey Parti merkezlerinde

Bursa (Hususi) — Millî Şef İnönünün imzalı fotoğrafları evvelki gün Gemlik, Yenişehir ve Karacabey kazalarındaki Parti merkezlerinde kalabalık bir halk ve partili huzur ile şeref mevkiine açılmıştır. Bu münasebetle coşkun tezahürlerle vesile olan hararetlî hitabeler söylenmiş, Millî Şefi karşı olan sonsuz sevgi ve saygı bahşılıkları bir kere daha teyid ve tekrar edilmiştir.

Sındırgıda 13 yaşında bir çocuk arkadaşını öldürdü

Sındırgı (Hususi) — Burada evvelki gün bir cinayet olmuş, bir çocuk arkadaşını bıçaklayarak öldürmüştür.

Rizaiye mahallesinde 13 yaşlarında Nail oğlu Ali aynı mahalleden Kemaneci Hüseyin oğlu 15 yaşındaki Hüseyin ile Kuşbaşında kavga etmişler ve Ali bıcağını çekerek Hüseyinin kasıklarına saplamıştır. Çocuk biraz sonra ölmüştür. Adliye işe vaziyet etmiştir.

Bolu ve Kocaeli parti müfettişinin tetkikleri

Bolu (Hususi) — Bolu ve Kocaeli vilâyetleri C. H. P. Müfettişi Tekirdağlı Mev'usu Rahmi Apak yanında vilâyet parti reisi Şeref ve Gerede belediye reisi İhsan Yalçın olduğu halde Mengen nahiyesine gitmiş ve orada partiye aid işleri tetkik ve teftiş eyildikten sonra Boluya dönmüştür.

«Son Posta» nun tefrikası: 5

KOCA YUSUF

İlk güreşler

Koca Yusuf Kırkpınara kurnaz ve usta bir güreşçi olan Çakır Ali ile sessizce gelmiş, Adalı Halili kıstırmıştı

Millî bünyeye işlemlenmiş olan güreşçiler; bir teşkilâta tâbi imiş gibi devam ederdi.

Çiftlik sahibî âyanlar, daimî surette yanlarında pehlivanlar beslerler, yetiştirirler. Düşünler, Kırkpınara maiyetlerinde bulunan pehlivanlarla gelirlerdi. Hat-tü; âyanlar arasında yüksek bediyeli iddialı pehlivan müsabakaları yapıldı.

Koca Yusufun devrinde namdar baspehlivanları şunlardır: Adalı Halil, Kara Ahmed, Filibeli Kara Ahmed, Katranlı, Hançoğlu, Pamukçunlu Osman, Kara Ahmedin ustası Hergeleci İbrahim, Molla Mümin, Rüstem, Karalalı İsmail, Çakır Ali, Çingene Çopur, Karagöz Ali ilh...

Bu saydığım pehlivanların her biri bir âyanın, bir vezirinin, bir köyün beslediği, büyüdüğü pehlivanları idi.

Benim bu saydığım pehlivanlar, İstanbul'a geldikleri zaman doğrudan doğruya Hüseyin başına giderlerdi. Orada, yerler, içerler, yatarlar, bahşış alırlardı.

Hacı Hüseyin bağı; hepimizin bildiği Beşiktaşta İhlamur köşküdür. Bu köşkü vaktinde Sultan Mecid yaptırmıştır; buralara gelip avlanırdı. Ve pehlivan ocağı idi. Sultan Aziz devrinde de pehlivanlar yurdu oldu. Sultan Aziz edadı gibi buraya gelir, pehlivan güreştirirdi.

Hacı Hüseyin bağı; Sultan Azizden sonra; gene bir müddet pehlivan yurdunu muhafaza etti. Sultan Hamid, eski an'aneye dokunmamak üzere burasını bir müddet yaşattı.

Fakat; doksan üç harbinden sonra; yavaş yavaş İhlamur sara-yındaki eski an'ane çözülmeye başladı. (Sebebi de Sultan Azizi öldüren pehlivan Mustafa idi.)

İhlamur köşkünde hergün pehlivanlara sureti mahsusada tabla, tabla yemek yapılırken yavaş yavaş bu âdet ortadan kalktı. Ve pehlivanlar, kahvehanelerde, hanlılarda toplanmaya başladılar.

Sultan Hamid, daha bununla da kalmadı. İstanbul'da güreş yapmağı, ve bu vesile ile toplantıları menetti. Ve bu güzelim, an'aneleşmiş pehlivanlık teşkilâtının köküne kibrit suyu dökü ve ocağını söndürdü.

İşte; Koca Yusuf; tarihini muhtasaran olarak bu son devrin gene son pehlivanı idi. Koca Yusuf'tan sonra, tek bir Kızılçık Mahmud yetişti. Ve o kadar...

Evet; Sultan Hamidin son zamanlarında Koca Yusuf'tan sonra zamanları Ali Ahmed, Sarı Hafız veyahud namı diğer «Kula», Nakkaşlı Sakallı Eyüb, İkitelli Şükri, mavnacı Mehmed, Kara Emin, Mihalçlı Hasan pehlivanlar gibi baspehlivanlar yetişti. Fakat; bu pehlivanlar hiç bir vakit Koca Yusuf ayarında değillerdi. Hattâ; Kızılçık Mahmud bile.

Yazarımlı teyid ve tevsik için, okuyucularına şu hâdiseyi arz ederim:

— Kızılçık Mahmud, meşrutiyetin ilânile Amerikadan İstanbul'a geldiği zaman Yıldız sarayında

bir baspehlivanlık müsabakaları tertib edildi. Mahmud yenmek için birkaç pehlivan cılgar yaptı. Başta Nakkaşlı Eyüb olduğu halde Kızılçıklyı ortadan silmeğe çalıştı. Bu güreşte ben de vardım. Hattâ Nakkaşlı Eyübü arkadaşlarımla Yıldız'a beraber götürdük.

Yapılan müsabakalarda Mahmud yenemediler, Kızılçık karşısına çıkanları birer, birer budadı; ve baspehlivanlığı aldı.

Hattâ, Nakkaşlı Eyüb, Mahmud'a karşı yaptığı iki saatiçli süreklî ve zorlu bir güreş neticesinde bir daha güreşmeyecek hale geldi. Ve hakikaten, bu güreşten sonra da, Eyüb bir daha güreş meydanlarına gelemedi ve güreşten çekildi.

Eyübü, Yıldız güreşinde Be-yazıddaki pehlivan kahvesine getirdiğimiz zaman bitik bir haldeydi. Kendisine sordum:

— Ne oldu be Eyüb pehlivan? Titriyen dudakları ile şu cevabı verdi:

— Ağa; bu herifler başka kemikte adamlar... Kavi ve zorlu herifler doğrusu... Takat mi kaldı bende bel!

Diye mukabele edebildi.

Sonra, akşam yemeğine götürdüğümüz zaman, yemekle yemek yemeğe alışmış olan zavallı Eyüb, önüne konulan çorbaya, ancak üç üç kaşığı, Mahmud'un boyundurukları ile düğümlenen boğazından güç hal ile yutkularına geçirebildi.

Bu satırları yazmaktan maksadım; Koca Yusuf'ta hem âyar olan pehlivanları Sultan Aziz devrine, Sultan Hamid devri arasında bir mukayese yaparak Yusufun şahsiyetini tebarüz ettirmekti.

Halbuki; Kızılçık Mahmud, Koca Yusuf'tan muhakkak bir değil, bir gömlek bile aşağı bir pehlivandı.

Şimdi; düşünelim; Koca Yusuf ne demek imiş?..

Dahası var; cihan pehlivanı olan Kara Ahmed de, Koca Yusuf'tan bir gömlekten fazla aşağı bir pehlivandı.

Koca Yusuf'ta, müteaddid ve çetin güreşleri olan meşhur Adalı Halil pehlivan; Kara Ahmed kaç defa meydan yerinden kaçırmıştı. Hattâ; Erenköyünde yaptıkları bir güreşte, anâi, Kara Ahmed'i Adalı Halil'e elinden güç halle almışlardı. Bu da gösterir ki; Yusuf, pehlivanların pehlivanıdır.

Kara Ahmedin ustası meşhur Hergeleci İbrahim pehlivan, Ahmed'i her vakit yenebilen bir adamdı. Hal böyle iken Hergeleci ile Yusufun hayatlarında yaptıkları dört güreşte de, Yusuf, Hergeleciyi sırtüstü yenememekle beraber hasmına daima hâkim olarak güreşmişti.

Hergeleci; Yusuf'a nazaran ok-kası eksik olmakta beraber fevkalâde usta bir güreşçi idi.

Görülüyor ki; Yusuf, yaşadığı devirde de, vefatından sonra da; Türk pehlivanlarının üstünde bir sporcu ydu.

(Arkası var)

«Son Posta» nun tefrikası: 55



YAZAN : EKREM REŞİD

Bir tiyatro eseri provası bir cambazhaneye teması provası arasında pek büyük fark vardır. Tiyatro eserinin ilk provaları sahnedeki değil de artistlerin umumi istirahat odasında yapılır. Herkesin elinde yazılıms rolü vardır, okur. Bu provalara kıraat provası denir. Bunları sahne provaları takib eder.

Şimdi rol defterleri kapatılmıştır. Artist rolünü ezberlemiş addedilir. Ezberlemiş olup olmadığını süflöre sormak lazımdır. Sözdâ hafızayı takviyeye memur, beyhüşleri düzeltmekle mükellef olan süflör bütün prova esnasında susmamış olduğundan dolayı

bu provaların nihayetinde tamam sessiz kalır. Sahne provalarında vazı sahne artistlerin girişlerini, çıkışlarını, sahnedeki hareketlerini tesbit eder.

Cambazhaneye temalarının provaları başka kaidelere tâbidir. Her şeyden evvel numaraların biribirini takib edilebilir; çünkü bu zafatın tutulur. Numaraların bu sevrî öyle bir şekilde tanzim edilmelidir ki seyircinin bir lâhza olsun dikkati zâfa uğramasın; lâhza bu zafatın can sıkısı zuhur eder. Binaenaleyh bu sevrin hem mütevenni ve hem seri olması şarttır. Cambazhaneye temsilieri ekseriya müzikhol numaraları ile iktifa ettiği için bu iki

navi numaraların birbirini imtina-zacı da ayrıca nazır itibara alınır. Her numaraya muayyen bir zaman tahsis edilmiştir. Bu zamanı aşmaması lazımdır. Mükâlemelerdeki ehemmiyet pek cüz'î olduğundan süflörün vazifesi mahduttur. Buna mükabil teması hazırlamakla mükellef zâtin - sahne olmadığın için vazı sahne diyemediğindeki kronometre ile çalışması lazımdır.

Apustolun da elinde bir kronometre vardı. Her numaranın da kıkası dakikasına başlayıp bitmesine temine çalışıyordu. Fakat buna imkân mı vardı? Temsillerde Kara Aslanla Bücür neşeli olduk-

ları akşamlar tulûata başlayacaklar, kendilerine tahsis edilen müddeti bol bol aşacaklardı. Maamafih Apustol şimdilik bu dakika hesabına son derece dikkat etmekteydi. Çünkü disiplin temin için bundan mükemmel çare yoktu. Disiplin ise her san'at müessesesinin temel taşı olduğu herkeş malûmdur. Apustolun cambazhanesi de disiplini ile iftihar ederdi.

Fakat bu disiplin günün birinde tamamen sekteye uğradı. Buna sebep Naime olmuştu.

Sülünün, arkadaşlarıyla beraber Gardenyabarı terk edip Apustolun cambazhanesinde tekrar yer aldığı gününden itibaren Naimenin san'at aşkı bir kat daha artmıştı. Bunu kendisi iddia ediyordu. Zahir surette Sülünü hergün cambazhaneye kâşına kadar götürmesine sebep san'ata olan aşkıydı.

Halbuki hakikate sebep, birkaç zamandanberi Sülünün hal ve tavırındaki bürüdetin uyardığı güçheler ve bu şüphelerden doğan

kıskançlıktan başka bir şey değildi.

Naimenin bu san'at aşkı provaların disiplinini ihlâl etmekle kalmayıp cambazhanenin tekrar canlanmasına mâni olabilecek hâdiseler tevliid etti. Mesele şöyle cereyan etmiştir:

Bir gün Naime Sülünü cambazhaneye kâşına bırakıp geri dönmeyeği münasib görmedi. Neden? Kadim akına kimin aklı erer?.. Her halde Naimenin bu hareketinin sebebini araştırmak beyhüdedir. Her ne düşünceye mebnî ise Naime Sülünle beraber cambazhaneye girmek, provada bulunmak istedi. Buna Sülün şiddetle itiraz etti:

— Canım nasıl olur, yasaktır... Apustol ne der?..

— Ne derse desin!... Hayatımda en büyük emelim san'atkar olmaktır. San'ata bayılırım.

San'attan bahsederken Naime de boğazına düşkün bir kimsenin bir yemeği metheddiği tavrı vardı. «San'ata bayılırım» demesi bir o burun «paça böreğine bayılırım»

demesine bedeldi.

— Evet sekerim, san'ata bayılırım... Ne olur bir provada bulunayım, san'atkarlara karışayım. Müstesna bir san'at havası teneffüs edeyim!..

Sülün buna şiddetle muarızdı. Naimenin bu arzusunun sözden riye geçmemesi için ne lâhimsa yaptı. Hiddet, şiddet, tehdit, hepisi tesirsiz kaldı. Bugün, her ne dedense, Naime mantık kabul etmez, söz dinlemek istemiyordu. Nihayet Sülün mağlûb olmuştur.

— Pekâlâ, buyurun bakalım, yürü!..

Beraber girdiler. Sülünün fazla kalmakasına, mucedaleye ne hali mümâstır, ne mecâli. Bekmiş, usanmıştı. Herkesin, her şeyden, hattâ hayattan bıkmış, usanmıştı; fakat bilhassa Naime.

Kapının eşigini aşar aşmaz Naimenin inadı zail olmuştur. Şimdi deminki inadının Sülünde uyanırdığı hiddetten korkmağa başladı, ve hemen şumarık çocuk tavırlarını takındı.

(Arkası var)

Basın Birliği kongresi toplanıyor

Basın mensubları arasında ölüm vukuunda yardımlaşma maksadıyla başlayan teşebbüs müsbet netice verdi

Türk Basın Birliği İstanbul min-takası reisliğinden:

1 — Basın Birliği mintaka kongresi 7 Haziran 1941 Cumartesi günü saat 13.30 da Eminönü Halk evi salonunda toplanacaktır. Birlik azasının o gün o saatte kongremize gelmelerini rica ederiz.

2 — Basın mensubları arasında ölüm vukuunda yardımlaşma maksadıyla başlayan teşebbüs müsbet netice vermiştir. Merkez heyetimizin hazırladığı mukavele Ankaradaki basın mensubları tarafından imzalanmış ve istikrar etmek isteyenlere imzalatılması için mukavelenamelerden bir miktarı da buraya gönderilmiştir.

Mukavelenin esas bir ölüm vukuunda cenazenin kaldırılması ve geride kalanlara acil bir yardım yapılması için bir lira vermekten ibaretir.

Mukavelenameler ve buna bağlı olması lazım gelen matbu mektuplardan gazete ve mecmua idare meurlarına yetecek kadar bırakılmıştır. Mukavelenamenin arkasında iştirak şartları yazılmıştır.

Birliğin gerek asli ve gerek yardımcı azasile filen gazete ve mecmualarda devamlı bir şekilde çalışmakta olup bu işi meslek itihaz etmiş bulunduğu halde vaziyetleri Birlik kanununun hükümleri dışında kalmış olan bütün memurlar ve atelye şefleri bu mukaveleye iştirak edebilirler.

15 Haziran 1941 tarihine kadar imzalı mukavelerle buna bağlı mektupları gelmiş ve birer lirahlık yardımları İş Bankası merkezinde açılmış olan 2381 numaralı hesaba yatırıldığı anlaşılmış olanların adlarını ilk devrenin yardım listesine yazılacaktır.

Basın mensubu arkadaşlarımızın bu mukavelerden birerini kendi idare memurlarından, orada kalmamışsa mintaka merkezinden almalarını ve pullayip imzalıktan sonra para ile birlikte Ankaraya yol lamalarını rica ederiz.

Bu yardım parası yekünunun kullanılmasına geçinden ihtiyaç hâsıl olması pek temenni edilmekte beraber herhangi müessif bir hâdise karşısında kâfi derecede yardıma hazırlanamamış olmanın ızdırabını çekmemek için mukaveleye iştirak etmeye acele edilmesini hatırlatmayı bir meslek vazifesi biliriz.

Almanlar nerelere asker indirdiler

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Almanlar bu üniformanın yeni tip bir muharebe üniforması olduğunu söylemişlerdir. Yere inişler, bilhassa, adanın garb tarafına yapılmıştır. Esasen tarihte de bu taraf daima adaya dâhil yolu teşkil etmiştir. Fakat Kandiya da bazı yere inişler olmuştur.

Sanıldığına göre, hava yolile getirilen asgari bir düşman fıkaası, ya ni takriben 7 bin kişilik harekâta iştirak etmiştir.

Havadan nakledilen fırka

Londrada kaydedildiğine göre, hava yolile nakledilen bir Alman fırkası, normal surette yalnız parasütçülerini ihtiva etmemektedir. Şurası da kaydedilmektedir ki, bundan evvel, Almanlar hava yolile naklolunan bir fırka ihraç ettikleri zaman, harekât 2 gün sürmüştür. Hava yolile nakledilen bir Alman fırkası, bulunduğuna göre, mutad üç piyade alayı yerine iki piyade alayından mürekkep bulunmaktadır. Hava yolile nakledilen bir fırka, başka bakımlardan da normal bir fırkadan az çok daha küçüktür. Son haberlere göre, bu fırkaya bir topçu alayı da dahildir ve bu alayda 7 buçukluk 24 top vardır.

Tank defî taburu

Hava yolile naklolunan bir fırkada, 37 milimetrik topolarla mücehhez bir tank defî taburu vardır ve her alayda bir mitralyöz bölüğü bulunmaktadır. Hava yolile naklolunan bir fırkanın en esaslı bariz vasfı, diğer kit'alarından çok daha büyük nisbette sübay ve erbaşı bulunmasıdır.

Almanlar, bir fıkaayı nakil için takriben 250 tayyare kullanmakta ve tayyareler, üç veya dört ayrı sefer yapmaktadır.

Almanların kullandığı usul şu olmalıdır: Evvelâ parasütçüler gönderilmektedir. Eğer bunlar hedeflerinden muvaffak olurlarsa, asker nakliye tayyarelerine isaretler vermektedir ve hava yolile nakledilen askerler yere inmeğe başlamaktadır.

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfa)

denizle şarki Akdeniz arasında kâin, Akdenizin en büyük adasıdır. Halen Almanlar ve İtalyanlar tarafından işgal edilmekte bulunan Yunan toprakları diğer adalardan olan uzaklıkları muhteliftir. Mora yarımadasına Giride en yakın noktasını teşkil eden Malea burnundan şarki Giride olan mesafe, 90 kilometredir. Ancak bu uzaklık arasında, tayyare üssü olarak kullanılmaya varamamakla beraber, Almanların süratli hücum botları tarafından muvaffakiyetle kullanılabilecek küçük bir ufaklı bazı adalar vardır. Şimaiden, Girid adası Adala denizinden Kandiye denizi denizle maruf bir deniz sahası ile ayrıdır. Bu sahanın şimalinde umumiyetle İtalyanlar tarafından işgal edilmiş bulunan Siklad adalarının en cenubi parçaları ve bu arada Milos adası, geçenlerde Almanlar tarafından işgal edilmiştir. M'iso adasının, Kandiyeye kadar olan mesafe yüz otuz kilometredir. Buna mukabil, şarki Girid sahillerine komşu olup Onikî adanın parçalarından bulunan Kasostan Girid sahillerine kadar olan mesafe yalnız elli ve Karpatos (bizim coğrafyamızda Kerpe) adasından itibaren de 75 kilometredir.

Girid adasının nüfusu 250.000 dir. Sahilleri, bilhassa şimai cephesinde çok girintili ve çıkıntılı ve her nevi denizden gelecek hareketlere çok müsaidir. Adanın nüfusu, takriben on bin kilometreden ibaret olan mesahasına nisbet edildiği zaman görülür ki, kilometre başına ancak 25 derecesinde olup bunun sebebi de adanın pek dağlık olması ve fazla nüfusu barındırmaya müsaid bulunmamasıdır. Bundan dolayı, parasütçüler tarafından yapılacak bir iştilaya, Girid adası, meselâ, geçen sene bu tarihlerde Holandaya yapılmış olan parasütçü taarruzlarında olduğundan daha çok müsaidir. Ada arazisi çok dağlık, bilhassa deniz kısmında 2500 metreye kadar yükselen dağlarla doludur. Bununla beraber gene denizde ve şarkta münhat kısımları da mevcut olup Alman parasütçülerinin bilhassa bu sahalarla tevaccüh etmiş olmaları çok muhtemeldir.

Yapılan taarruz hakkında, şimdiye kadar gelen malumat, yalnız İngiliz menabihinden çıkıyor. Bu yazıyı hazırladığımız zamana kadar henüz Almanlar bu hususta hiçbir şey söylemiş bulunmuyorlardı. Esasen, onlar söyleseler dahi, verdikleri haberler gayet kısa şeylerden ibaret oluyor. Bu, Alman erkânı harbiyesinin Cihan Harbindenberi kullanmakta olduğu usul cümlesindedir.

Şu halde, Giride karşı yapılmış olan bu taarruz hakkında askerlik bakımından edinebileceğimiz umumî fikri, ancak İngiliz kaynaklarından gelen haberlere istinad ettireceğiz. Bu haberler, evvelâ 1500 parasütçüden bahsediyorlardı. Sonra, takriben yedi bin kişilik bir fırkanın hava yolile nakledilmiş olduğunu bildirdiler. Fakat, nakledilen kuvvet sade bundan ibaret değildir. Gene Londrada göre, 75 lük sahra toplarından mürekkep bir topçu alayı da nakledilmiştir. Gemiler vasıtasıyla ayrıca asker çıkarılması hususundan da bahsolunuyor. Bütün bunların hepsi, bugünkü askerlik tekniğine

dir.

Yeni Zelanda üniformasile esir edilenlere ne muamele yapılacak

Londra 21 (A.A.) — Salâhi-yettar bir kaynaktan öğrenildiğine göre, Giriddeki Britanya ordusu ku mandanı, muhasımlarının üniformasını giymiş olan düşman askerlerine karşı tutacakları hattı harekette tam salâhiyetleri haiz bulunmaktadır. Sanıldığına göre, Yunanistan'da vukubulduğu tarzda, Yeni Zelanda üniformasile esir edilmiş Alman askerleri, pek muhtemel olarak, alâkadar mahkemeye verilecek ve suçlu oldukları sübut bulursa mahkûm edileceklerdir. İngiliz kumandanlığının, bunları hemen derhal kurşuna dizdirmek hakkını kullanacağı tahmin edilmektedir. Büyük miktarda Alman askerinin Giride esir edilmiş olduğuna inanmak için bütün sebebler mevcuttur.

Kahirede ileri sürülen mütealemler

Kahire, 21 (A.A.) — Kahire askerî mahfellerine göre, Alman parasütçülerinin 20 Mayıs'ta saat 2 de Giride ilk indikleri iki nokta Suda koyu ile Melemi mevkiidir. Suda koyu, Yunanistanın istilasındanberi şarki Akdenizdeki İngiliz deniz üslerinin en mühimlerinden biri olmuştur. Melemi mühim bir tayyare meydanıdır. Parasütçüler bir gün devam eden kesif bir bombardımandan sonra inmişlerdir. Bunları mütea-

göre mümkün olan şeylerden bulunduğu gibi, Londradan gelen haberler, Girid adası üzerine havadan ve denizden yapılmış olan taarruzun derecesini ve genişliğini göstermeğe kâfi gelemez. İşin alt tarafını, biz hayalen ve Alman erkânı harbiyesinin şimdiye kadar bu tarzda yapmış olduğu hareketlere kıyasen tamamlayacağız: Bir taraftan hafif ve ağır bombardıman tayyareleri, Giridin muhtelif stratejik noktalarını kesif bir bombardıman altına alırken diğer taraftan da nakliye tayyareleri, adanın muhtelif yerlerine mütemadiyen kuvvetler atmışlardır. Bu kuvvetlerin yerlerini ve miktarlarını, ancak Alman kumandanlığı bilir. Yere kuvvet indirme hareketlerinde Alman kumandanlığı, hasmı şaşırma usullerine riayeti unutmamış olacağı gibi, bu kuvvetlerin birbiriyle nasıl irtibat tesis edeceklerini de evveiden tesbit etmiştir. Ara yerde, denizden de ihraç yapılmışsa, Girid adasına kırık sekiz saat içinde çıkarılmış olan kuvvetin Alman ordusuna nisbetle hafif silâh bir kolorduyu bulması mümkündür. Tayyareler tarafından nakledilecek toplar, hususî surette yapılmış parça parça nakledilebilir silâhlardır. Bunun gibi aynı şekilde hattâ hafif tankların bile nakli kâbilidir. Bunları yere indirmek için ilk ham lede tayyare meydanlarına dahi ihtiyaç bulunmuyor. Çünkü, tayyarelerden atılacak her nevi silâh ve malzemenin yere inmesinin hususî parasütlerle temin edildiği anlaşılıyor. Nitekim, bu nevi nakliyat, bir zamandanberi şimali Afrikada tatbik edilip durmakta olduğuna gibi, hattâ bu usulün nakliyatı kolaylığı bile temin eylediği anlaşılıyor.

Acaba, bu hareket, tarihte müslî görülmemiş olan bu taarruz şekli muvaffak olabilecektir mi? Muvaffakiyet, bir takım şartlara bakar:

1 — Acaba Girid adasında ne kadar müdafaa kuvveti var ve bunların aralarında askerlik bakımından ne derece ahenk mevcuttur?

2 — Acaba, İngilizlerin havalarda yapabilecekleri reaksiyon kesafet bakımında Alman hava hareketlerini ne dereceye kadar izâç edebilecek?

3 — Bilhassa bu gibi baskın teşebbüslerinde bütün muvaffakiyetin sırrı hasmı gafil avlamak olduğuna göre, acaba, Almanlar, ilk hareketlerinde bu bakımdan ne kadar muvaffak oldular?

Fikrimizce muvaffakiyetin esaslı şartları bunlardır. Bunların haricinde, Almanların ada ile kara Yunanistan arasında deniz yolile irtibat tesis edip edemeyecekleri meselesi de varsa da kanaatimizce bu, ikinci derecede ehemmiyeti haizdir. Havalarda bu kadar tayyare uçan bir deniz sahasına İngilizler ancak denizaltıları vasıtasile sokulabilirler ki onlara karşı, Alman ve İtalyan muhafaza botları bu sahada çok muvaffakiyetle hareket edebilirler.

Neticesi hakkında henüz hüküm verebilmemiz mümkün olmayan bu taarruzun sahnesi, vasıtaları ve hareket şekilleri bunlardan ibarettir. Fakat, şimdiye kadar gördüğümüz tecrübeler göre bir hüküm vermek lâzım gelirse, diyebiliriz ki Almanların muvaffakiyet şansları, ilk vehlede hatıra gelebilecek kadar az değildir.

kub diğer parasütçüler Hanya ile Kandiya ve Suda koyunun şimalindeki yarımada inmişlerdir.

Saat 6.30 da bombardıman hemen hemen fasilasız bir surette devam ediyordu. Daha sonra diğer kit'alar aynı suretle Kandiya ve Retmaya inmişlerdir.

Kahire askerî mahfelleri oldukça şiddetli muharebeler cereyan etmekte bulunduğu, fakat Yeni Zelanda üniforması taşıyan parasütçülerin pek çok olması dolayısıyla vaziyetin oldukça vuzuhsuz olduğunu beyan etmektedirler. Bugünkü hâdiseler hakkında malumat yoktur.

Küçükmustafapasa'da 2.000 kişilik büyük bir sığınak yapıldı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

zansılar zamanından kalma sarnıçlardan sığınak yapmak hususunda istifade edilmektedir. Bu arada Küçükmustafapasa'da Gül camisinin altındaki büyük sarnıç sığınak haline getirilmesi için bir müddettenberi devam eden çalışmalar bitmek üzere. Sarnıç taş ve toprakları tamamen temizlenmiştir. Dahili duvarlar da bugünlerde temizlenecek ve sarnıç dahilinde icab eden tertibat alınacaktır. Bir tekibe zamanında tehacümü karşılamak üzere

SPOR

Tekirdağlı Hüseyin Mersinliyi Bursada da yenemedi

Güreş 45 dakika çok çetin olarak sürdü, ikij pehlivan da berabere kaldılar

Bursa (Hususi) — Çelikspor klübü menfaatine yapılan güreşlerin sonuncusu bugün Atatürk stad-yomunda 10 binden fazla meraklı bir seyirci tarafından heyecanlı takib edilmiştir. Bu güreşlerde Dinârî İsmail İzmirli Hüseyini, Mü-lâyim Karacabeyli Hayatıyı yendi, Gönenli Hamdi de Kara Aliye pes etmiştir.

Müteakiben Türkiye başpehlivanı Tekirdağlı Hüseyinle Mersinli Ahmed güreşmişlerdir. Hakem karışile 45 dakika olarak kabul edilmiş bu güreş çok heyecanlı olmuştur. Güreşte her iki pehlivan da bütün mehareket ve enerjilerini sarfetmelerine rağmen berabere kalmışlardır.

Millî küme deplasman maçları

Millî küme deplasman maçları bu hafta şehrimizde ve İzmirde yapılacaktır.

Ankaranın Gençlerbirliği takımı Eskişehir Demirsport takımı şehrimize gelecek Galatasaray ve Fenerbahçe ile karşılaşacaktır.

Altay ve Altınordu ile maç yapmak üzere Beşiktaş ve İstanbulspor takımları Cuma günü İzmirde hareket edeceklerdir.

Şeref sahasında pisir

İstanbul mintakası tarafından Şeref sahasında yaptırılan koşu pisti 45 gün zarfında bitmiş olacaktır.

Bursada yapılacak maraton koşusu

Atletizm Federasyonu tarafından tertib edilen maraton birinciliği Pazar günü Bursada yapılacaktır.

Maraton yarışını münasebetle Bursada bir de atletizm müsabakası yapılacaktır.

İstanbul mintakası beden terbiyesi direktörü Feridun Dirimtekin de bu müsabakalarda bulunmak üzere Cuma günü Bursaya gidecektir.

Galatasarayın yeni antrenörü

Galatasaray klübü bir İngiliz antrenör angaje etmiştir. Antrenör hafta içinde şehrimize gelmiş ve işe başlamıştır.

Galatasarayın yüzme havuzu

İstanbul mintakasının yardımcı Galatasaray klübünün Bebekteki Denizcilik lokali önünde bir yüzme havuzu yapılacaktır.

Mintaka Galatasarayı tebrik etti

19 Mayıs'ta Gençlik bayramına en geniş kadro ile iştirak eden Galatasaray klübü, İstanbul mintakası başkanı Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar tarafından tebrik edilmiştir.

Edirne - İstanbul bisiklet yarışı

İstanbul 21 (A.A.) — Edirne - İstanbul yarışının ikinci merhalesi bu sabah 6.20 de 21 bisikletçinin iştirakile başlamıştır.

Neticede:

1 — Ahmed İzmir 8 saat 45 dakika, 2 — Nizamettin Eskişehir 5 metre farkla, 3 — Ali Eskişehir 2 dakika farkla, 4 — Ahmed İzmir 5 dakika farkla, 5 — Osman Eskişehir, 6 — Kemal Eskişehir, 7 — Nihad İzmir, 8 — Hikmet Bursa.

Umumî tasnifte:

1 — Nizamettin Eskişehir 3 puanla, 2 — Osman Eskişehir 7 puanla, 3 — Ali Eskişehir 8 puanla. Takım tasnifinde: 1 — Eskişehir takımı 18 puanla 2 — İzmir takımı 39 puanla.

re methalin ihtiyacı kâfi gelmemesi gözönünde bulundurularak burada müteaddid kapılar açılacaktır. Dün alâkadarlardan müteakkele bir heyet buradaki faaliyeti gözden geçirmiş ve yeni direktifler vermiştir. Vücutte getirilmekte olan sığınak 2 bin kişiyi istibâ edecek ve bir tehlike vukuunda Küçükmustafapasa'nın bütün halkı bu sığınaca girebilecektir.

Müstakbel Avrupa

Londra 21 (A.A.) — Amerika'dan dönen Polonya başvekilî general Sikorski şu beyanatta bulunmuş tur.

Müstereken hareket eden beş ve yabud altı blokta teşekkül edecek müstakbel Avrupa prensipi Amerika için karşılanmakta ve pek ziyade tatmin edici görülmektedir. Bu bloklar, bir tek blokun Avrupa'da bir hegemonya tesis etmesine imkân kalmıyacak şekilde hareket edeceklerdir.

Hergün

(Baştarafı 2 nci sayfa)

Yıllık yazın idi. Amerika, bu hale, sırf uzun sulh devreleri sayesinde gelmiş ve kendi süratli ilerleyişini Avrupalıların devir devir birbirleriyle harbeden milletlerle meşkûn olmasını sayesinde temin etmişti. Cihan Harbi, bütün Avrupalı tutuşurunca Amerika sermayesi, bu ateşten tellendirdiği çubuğile dört sene para kazandı ve bu suretle, memleketi yeni bir sanayile tehciz etti. Demek Amerika, bütün inkişafını Avrupalıların harberle ve bilhassa Cihan Harbine borçludur.

Cihan Harbi, Amerikaya birkaç şey getirdi; bunun biri altın, diğeri sanayi, üçüncüsü de dünya işlerini kendi elinde toplamaya çalışma siyaseti.

Fakat, bu mes'ud tarih inkişafı, ancak yirmi sene sürdü. Yirmi sene sonra, Almanya, Avrupalı, sırf kendi kuvvetine güvenerek avucunun içinde toplamak ve Anglo-saksunların Amerika tarihinde oynadığı rolü, Avrupa tarihinde Cermentlere oynatmak istiyor. Bu plânın ilk vereciği netice, Avrupalıların arasındaki muharebelerle nihayet vermek ve Avrupalıyı kendi kendisine kifayet edecek bir pazar haline getirmek olacaktır. Amerika için bundan büyük bir tehlike tasavvur edilebileceğini zannetmiyorum.

Filhakika, bugün için Almanya'dan Amerikaya bir taarruz gelmez. Fakat, yarın için iş böyle değildir. Avrupalıların sanayi kuvveti o kadar büyük ve Amerikaya nisbetle o kadar ucuz işlemeğe müsaidir ki, aradan yirmi senelik bir zaman daha geçtiğini farzedecek olursak, bu müddet zarfında Amerikan silâhlanma ve askerleşme sahasında yapabileceği hamlelerin beş on mislini Avrupalıların daha kolay yapmasını tasavvur etmekte hiçbir hayalperestlik unsuru olmaz. O zaman Amerika ne yapacak?

İşte, hiç olmazsa bir kısım Amerikalıların büyük bir telâşa düşüren tehlike budur. Hattâ, tehlike bundan ibaret de değildir. Dünyanın öte tarafında bir de Japonya vardır. Onun da, Alman plânlarıyla hemahenk olarak yürüyen bir plânı bulunduğu anlaşılıyor. Bütün bunlar tahakkuk ettiği takdirde Amerikan yeryüzündeki vaziyeti birdenbire açgözecek ve hayat, Avrupa'da olduğu gibi, orada güç bir iş haline gelecektir. Amerika bundan korkuyor, bunun için telâş ediyor, bu tehlike karşısında harekete geliyor.

Almanya, plânında muvaffak olabilir mi, Onu bu muvaffakiyette menemek için Amerika ne derreceye kadar rol oynayabilir veya oynayacak ve Almanya plânlarının suya düşmesi nasıl menedilecek? Bütün bunlar, başka ayrı ayrı, uzun meselelerdir. Fakat, bu meselelerin uzun ve çok olması, vaziyetin mahiyetini değiştirmez: Amerika, kendi bakımından, büyük bir tarih tehlikesi karşısında bulunuyor!

iktisadi tetkikler

(Baştarafı 2 nci sayfa)

Şubat, geri kalan 7.073 lirası da Mart ayına adidir. 1939 senesinin ilk üç aylık devresinin 30.557 bin lirahlık ithalatına rağmen, 1940 yılının aynı devresinin 17.963 bin lira kıymetindeki ithalât gözönünde alınrsa, bu seneki ithalâtımız da geçen yıla nisbetle 821 bin lira kıymetinde cüz'î bir inkişaf kaydedildiği görülür. İthalât imkânlarını arttırmak için hükümetçe alınan tedbirlerin ileriki aylar zarfında da müsbet neticeler vermesi beklenebilir. Maamafih İkinci Dünya - Mart devresi zarfında, 1938 de 32.623, 1939 da 30.155, 1940 da da 38.707 bin lira tutmuş olduğu halde bu yıl rühim bir inkişaf la 46.606 bin liraya baliğ olmuş bulunan ihracat ticaretimizde olduğu gibi, thalâtımızda da müvazi bir artış beklenebilir. Kanastimiz ce muhal addedilmek lâzımgelir. Meger ki, çok uzak bir ihtimal ile, buüne kadar müstemirren devam edegelmekte olan ithalâtımızın istikametinde esaslı bir tabavvül hüsule gelebilsin.

Fethi Çelikbaş

"İkinci Lâvrens,, in öldüğü asılsız

Kudüs, 21 (A.A.) — İyi bir kaynaktan öğrenildiğine göre, bazan "ikinci Laurence" adıyla anılan binbaşî Glubb'un Irak muharebelerinde öldüğü hakkında Pazartesi günü Alman kaynaklarından yayılan haber tamamen asılsızdır. Glubb'un doğu çölünde normal vazifesini ifaya devam etmekte olduğu bildirilmiştir.

HİKÂYE

(Baştarafı 5 inci sayfa)

Bu radyo hadisesi, artık unutulmuş, gitmişti. Pavel Ivanoviç'in radyosu, dilsiz bir halde, tozlarla, örümceklerle örtülü bir halde köşede duruyor, evin içinde derin bir sesizlik ve huzur hüküm sürüyordu.

İşte tam bu esnada, Pavel Ivanoviç'in apartmanında bu işler o-lup biterken, dışarıda, Pavel Ivanoviç'in apartmanından bir hayli uzak diyarlarda fevkalade enteresan ve meraklı bir takım hâdiseler cereyan etmeğe başladı. Hem bu hâdiseler o kadar süratle cereyan ediyorlardı ki, gazeteler bunlara yetişemiyor, «bugünkü» gazeteler, daha sabahın iltibaren «dünkü» haline geliveriyorlardı. Şimdi artık radyo yolar da, günde birkaç defa fevkalade meraklı ajans haberleri ver-meğe başlamışlardı.

Şimdi artık radyolar kıymetli ve sevilir bir nesne haline gelmişlerdi. Bu vaziyet karşısında apartmanda ki bütün kiracılar, tekrar radyosunu «gümbürdetmesi» için Pavel Ivanoviç'in, imalî bir tarzda, ricada bulunmağa başladılar.

Pavel Ivanoviç, bu imalî ricaları anlamazlıktan geldi. Bunun üzerine kiracılar, imalâri, kinayeleri bir tarafa bırakarak Pavel Ivanoviç'i «son havadisleri saklamak» suçile açığtan açığa itham etmeğe başladılar.

Nihayet Pavel Ivanoviç bu ısrarlara dayanamadı. Tekrar radyosunu «gümbürdetmeğe» razı oldu. Fakat her şeyden önce radyo çalma müddetinin uzatılmasına müsaade edilmesini istedi. Artık o, eskiden olduğu gibi, sabahın altısına kadar radyo çalmak istiyordu.

Apartment kiracıları, kulaklarını uğuşturarak, bu talebi kabul ettiler. Fakat Pavel Ivanoviç bununla ik tifa etmedi. Kendisinden tarife harici fazla alınan elektrik paralarının da iade edilmesini istedi. Kiracılar, çar ve naçar, Pavel Ivanoviç'in aldıkları fazla elektrik paralarını hesablayarak, fazlalığını kendisine iade ettiler.

Pavel Ivanoviç elektrik paralarını cebine indirince isteklerini arttırdı: Kırılan anten direkleri, ve koparılan teller için de tazminat istedi. Apartman kiracıları bunlar için de aralarında para toplayarak Pavel Ivanoviç'in bu isteğini de tatmin ettiler.

İşte, ancak bütün bunlardan sonra Pavel Ivanoviç hususî bir merasimle radyosunu tekrar «gümbürdetmeğe» başladığı zaman, radyo, kiracılar pek de «gümbürtülü» görünmedi. Hattâ en üst kat kiracılarından biri, radyonun sesini kâfi bulmayarak, bunun «biraz daha açılmasını» bile rica etti.

Pavel Ivanoviç, şimdi artık apartmanın mutlak hâkimidir. Arzusuna muvafık en ufak bir şey yaplarsa, derhal radyosunu kapatacağını söyler ve herşey dediği gibi yapılırdı.

Hasan Ali Ediz

RADYO

PERŞEMBE 22/5/1941

7.30: Saat ayarı, 7.33: Hafif müzik (P1.), 7.45: Ajans haberleri, 8: Hafif müzik, 8.45: Evin saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Hafif fasıl şarkıları, 12.45: Ajans haberleri, 13: Karışık müzik (P1.), 13.15: Hafif fasıl şarkıları, 14: Karışık müzik (P1.), 18: Saat ayarı, 18.03: Fasıl saati, 130: Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri borsası, 18.40: Radyo caz orkestrası, 19: Konuşma, 19.15: Radyo caz orkestrası, 19.30: Saat ayarı, ve ajans haberleri, 19.45: Yurttan sesler, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Piyanolar soloları, 21: Memleket postası, 21.10: Seçilmiş şarkı ve tükeller, 21.25: Konuşma, 21.40: Radyo senfoni orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri, borsa, 22.45: Dans müziği (P1.)

Beyoğlu Uçuncü S. Hukuk Hâkimliğinden:

İstanbul Cezaî Pazarı sahibi Fevzi tarafından Halâskâr Gazi caddesi 321 numaralı binanın 4 cü katında Mimar İhsan Ürünaya yapılan tefligat ta ikametgâhı meçhul bulunduğundan, İlan flânen tefligat ıcrasına karar verilmiş olduğundan mahkeme günü olan 14/6/941 tarihinde mahkemede bulunması veyahud bir vekil göndermesi göndermediği takdirde gıyabın da mahkeme yapılacağı ve işbu ilânın davetiye makamına kaın olmak üzere ilân olunur. 941/1404

Çılgın İstanbul

(Baştarafı 5 inci sayfada)

Beylerbeyi kasrı, Emirgan bahçesi, Bebek bahçesi, Çubuklu bahçesi, üçüncü Ahmedle İbrahim Paşanın en çok sevdiği yerlerdi. Bebek bahçesinde Hümayunabad kasrı, çubukluk yaseminlerle meşhur Defterdar burnunda Nesatâbâd kasrı vardı. Beşiktaş sarayı cırağan eğlencelerine tahsis edilmişti. Sâdâbâd kasrı da bilhassa lâlâ bahçeleriyle meşhurdur.

Her sene, Sâdâbâd âlemleri ve Boğaz seyrânları, İbrahim Paşanın üçüncü Ahmede çoktıkı parlak ziyafetlerle başlardı. Bunu, sadrazamın sefirler şerefine verdiği ziyafetler takib ederdi. Pek büyük masraflara malolan bu resmi ziyafetlerde, bütün devlet erkânı, en muhteşem ve ağır kıyafetlerle hazır bulunurlardı.

Zevkü safa, tuvalet ve lüks düşkünlüğü, İstanbul kenar mahallelerinde, kulübelerde yaşayan en aşağı tabaka arasına kadar girmişti. Öyle ki, payitahtın mütaassıb kütlesi, sadrazamla hükümet arkadaşlarını, milletin ahlâkını ifsad etmekle itham ediyorlardı.

İbrahim Paşa, yasına nispetle dinçti. Güzel giyinirdi. Tuvaletini paha biçilmez mücevherlerle tamamlardı. Eşsiz bir tabiat güzelliğine sahip olan İstanbulu, milyonlar harcıyarak tezyin ettikten sonra, bu dekora lâyık lüks ve ihtişamla yaşıyordu. Kendisi, oğlu genç Mehmed Paşa ve iki yeğeni, üçüncü Ahmedin kızlarıle evlenecek padişahı damad olmuşlardı. Paşanın kendi kızlarından biri kapitanı derya Mustafa Paşanın, diğeri sadaret kethüdası Mehmed Paşanın karsıydı. Bu kadar ikbali çekemeyenler de pek çoktu.

İbrahim Paşa, resmi ve siyasi hayatında muvaffakiyetler kazanmış bir vezirdi. Sarayda kadın nüfuzunun ve entrikasının önüne geçmişti. Hanlar, hamamlar, kervansaraylar, çarşılar ve çeşmeler yaptırarak memleketi imar etmiş, alimleri, şairleri, sanatçıları himaye etmiş, matbaa açmak, kağıt fabrikası kurmak gibi parlak teşebbüsleri tahakkuk ettirmişti. Ye niceşerlerden bir tulumbacı bölüğü teşkil etmiş, beldiye işlerini düzenlemiş, memleket iktisadiyatını himayesi altına almıştı. Fakat, hususî hayatının dedikoduları, bütün bu işleri gölgede bırakıyordu.

İbrahim Paşa, daha sadaretinin ilk yıllarında, devrini askerî muvaffakiyetlerle de süslemeye ihtimal etmemişti. Kuvvetli olan Avusturya ile geniş arazi terkeder bir müsâlâha imzalayan sadrazam, gözlerini, sarka, o sırada zayıf bulunan İran üzerine çevirmişti.

İran şahı Hüseyin Safavi, mütaassıb bir şii idi. Sünnilere pek çok zulmediyordu. Sünni olan Efganlı Hüseyine isyan ettiler, Efgan kabile reislerinden Mahmud, Kandaharda hükümdarlığını ilan etti. Ve bütün İranı ele geçirmek için harbe başladı. Hüseyinin payitahtı olan İsfahânı zapt, kendisinin de seir etti. İran Azerbaycandaki sünni kabile reisleri de, İstanbula elçiler gönderip Hüseyine karşı İbrahim Paşanın

himayesini istemişlerdi. İbrahim Paşa bu fırsatı kaçırmamıştı. Üçüncü Ahmedden, Azerbaycan beylerinden iki tanesini Şirvan ve Gürcistan hanlıklarına tayin ettiğini bildiren fermanlar aldı; bu suretle İran sulhunu bozmuş oldu İsfahânın Efganlı Mahmud tarafından muhasara edildiği haberi İstanbul'a gelir gelmez de, bütün devlet erkânını topladı. Safavi hanedanının inkırazı ile İranın ece-nebi istilasına uğruyacağını ileriye sürerek, müs'akbel bir İran taksiminde büyük bir hisse alabilmek için İrana derhal harb açılması teklifinde bulundu. Divan harbe karar verdi. İbrahim Paşa da bu kararı hududdaki valilere bildirerek, Mahmud İsfahana girer girmez hududu tecavüz etmelerini emretti. Bu suretle, cenubi Kafkas ve garbi İran, kısa bir zaman içinde istilâ edilmisti. Fakat bu sefer, sahneye Rus carı Deli Petro da çıkmıştı. Ejderhandan büyük bir donanma ile Hazara açılan Car, bir taraftan bu denizin garb ve cenub sahilleri elde ederken, diğer taraftan Hüseyinin oğlu Tahmasb ile anlaşılıyor, zapt ettiği yerlerin Rusyaya terkedilmesine mukabil, İran tahtını elde etmesi için yardım vâdinde bulunuyordu.

Kafkas sahillerine çıkan Petro, bu memleketler üzerinde menfaatleri ve arzuları olan Türkiye ile karşılaşuyordu. Petro, Tahmasb ile anlaşmasını ileriye sürerek Türk askerlerinin İran topraklarından çekilmesini istedi. Bunun üzerine Rusyaya da harb açılmasına karar verildi; cevab olarak, Rus askerlerinin Kafkasyanın şark sahillerinden derhal alınması bildirildi. Perut muharebesinde, hayatını ve şerefini Baltacı Mehmed Paşanın elinden talihin eşsiz yardım ile kurtaran Deli Petro, Türk ordusu ile ikinci bir defa karşılaşmak da istemiyordu. Fransanın tavassutunu rica etti. İstanbuldaki Fransız elçisi araya girdi. İstanbulda Rusya ile Türkiye arasında bir İran taksim muahedesi imzalandı. İbrahim Paşanın sadaretinin altıncı yılında 1724 de imzalanan bu muahedeye göre: Aras ırmağının denize döküldüğü yerin şimalindeki Hazar sahili ve Hazarın cenubundaki Gevli ve Mazenderan Rusyada kalacak, İranın garb eyaletlerini de Türkiye ilhak edecekti. Tahmasb da bu taksim şartlarını kabul ederse İran şahı tasdik olunacak, kabul etmediği takdirde, her iki devletin orduları İranda yeni askerî harekâta girişeceklerdi.

İbrahim Paşa, büyük bir gaflette bulunmuş, Rusların, şimali Kafkasyaya sahip olmalarını kabul etmişti. İstanbulun siyasi mahfellerinde, sadrazamın politikası tenkid edilmeğe başlanmıştı. Fakat, taksim muahedesindeki hududlara ulaşmak üzere harekete geçmiş ordulardan, Hemedan, Revan, Tebriz şehirlerinin zaptı müjdeleri geliyor, İstanbulda birbiri arkasından zafer şenlikleri yapılıyor, İbrahim Paşa, parlak kasidelerle methediliyor, tarihin en büyük fatihleri arasına çıkarılıyor

Niçin yeni Tokalon Pudrasını kullanıyorum



PRENSES ALLA TROUBETSKOY diyor:

- ★ Son Moda ve cazip bir çok renkleri vardır
- ★ Taadığım bütün pudralardan daha hafif ve daha incedir
- ★ Hakiki çiçeklerin nefis kokusunu perestig ediyorum
- ★ Bütün gün sabit kaldığını gördüm Bu sırf yanı Kroma köpüğü hiç bir pudrada yoktur.
- ★ Rüzgâr ve yağmurda bile teni taze nemin ve gayet sovimli muhafaza eder
- ★ Bundan daha iyi pudra olmadığını kat ıyca eminim.



du.

Fakat Tahmasb İran taksimini kabul etmedi. Bunun üzerine Efganlı Mahmudun oğlu Esref şahla müzakere başladı. Esref, İran şahı tasdik edilmeğe şart ile Türk ve Rus fütuhatını kabul etti. Fakat bu sırada, bu hâdiselerin yepyeni bir aktörü, İbrahim Paşanın he-sablarını altüst etti. Bu adam, Horasanda yaşayan Afsar aşiretinden Nadir adında bir Türkmen idi. Esrefe mağlûb olan Tahmasb, Horasana kaçarak Nadire sığınmıştı. Nadir, Tahmasbın hizmetini kabul etti. Esref mağlûb oldu, kaçtı. Nadir, Ruslarla uvuştu. Sonra, garbi İrana girmiş olan Türk ordularına saldırdı. Ele geçirdiği bütün Türkleri, amansızca kılıçtan geçiriyordu. Bilhassa Tebriz; geri

Temiz Hava... iyi Bakım...



Çocuğu Gürbüzleştirmeye kâfi iki mühim Unsurdur. Memleketimizin saf havası, Feyizli toprakları, iş verimi Türk neslinin yüzde yüz hayat sigortasıdır.

Daima ÇAPAMARKA

PARA
HAYAT YARIŞININ DİREKSİYONUDUR

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASINDA İKRAMİYELİ HESAP AÇAR

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları
1941 İKRAMIYE PLANI

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapar.

1941 ikramiyeleri

Adet	2000 Liralık	2000.— Lira
1	1000	— 3000.—
2	750	— 1500.—
4	500	— 2000.—
8	250	— 2000.—
35	100	— 3500.—
80	50	— 4000.—
300	20	— 6000.—

aldığı zaman tüyler ürpertici me-zalim yapılmış. İlk mağlûbiyet haberleri, İstanbulda fevkalâde bir heyecan uyandırmıştı. Halk toplantılarında, kahvehanelerde hamamlarda, meyhanelerde, sokaklarda, meydanlarda, sadrazamla devlet erkânının yaşayışı açıkça tenkid edilüyor, sadrazam İbrahim Paşanın, ordunun başına geçerek İran askerî harekâtını bizzat idare etmesi isteniyordu.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 17 / Mayıs / 1941 vaziyeti

AKTİF

PASİF

	Lira		Lira
Kasa:		Sermaye	15.000.000,00
Altın: Safi kilogram	72.603.913	İhtiyat akçesi:	
Banknot	6.905.245,50	Adi ve fevkalâde	Lira 7.822.019,15
Ufaklık	650.896,30	Husulî	6.000.000,00
Dahildeki muhabirler:		Tedavüldeki Banknotlar:	
Türk Lirası	409.525,50	Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanununun 6-8 inci maddelerine tevfiikan Hazine tarafından vâki tediyat	Lira 158.748.563,—
Harıtekteki muhabirler:		Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	21.253.171,—
Altın: Safi kilogram	12.723.120	Karsılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vâzedilen	Lira 137.495.392,—
Altın tahvil kabul serbest dövizler	17.896.227,46	Reeskont mukabil ilâveten tedavüle vâzedilen	17.000.000,—
Diğer dövizler ve borçlu Kırling bakiyeleri	46.164.577,41	Hazineye yapılan altın karşılık. İ avans mukabil 3902 No. lu kanun mucibince ilâveten tedavüle vâzedilen	250.000.000,—
Hazine tahvilleri:		MEVDUAT:	
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	Lira 158.748.563,—	Türk Lirası	Lira 62.963.212,29
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfiikan Hazine tarafından vâki tediyat	21.253.171,—	Altın: Safi kilogram	877.150
Senedat Cüzdanı:		3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabil tevdi olunan	Lira 1.233.782,03
Ticari Senetler	Lira 274.915.229,69	Safi kilogram	55.541.930
Esham ve tahvilât cüzdanı:		Döviz Taahhüdâtı:	
Deruhte edilen evrakı nakdi	Lira 46.153.823,93	Altına tahvil kabul dövizler	Lira
(yeni karşılığı esham ve tahvilât (İtibari kıymetle))	7.926.615,34	Diğer dövizler ve alacaklı Kırling bakiyeleri	25.535.943,07
Serbest Esham ve Tahvilât:		Muhtelif:	105.738.725,58
Avanslar:			
Altın ve döviz üzerine avans	Lira 4.741,69		
Tahvilât üzerine avans	7.808.722,—		
Hazineye kısa vâdeli avans	5.411.000,—		
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	139.684.926,75		
Hissedarlar:	4.500.000,—		
Muhtelif:	9.863.105,87		
Yekün	807.913.242,02	Yekün	807.913.242,02

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 altın üzerine avans % 3



İşte hakiki bir diş macunu

Halis, lâtif kokulu ve ağız için mükemmel bir antiseptiktir. DENTOL; küçük ve büyüklerin büyük bir zevkle kullandıkları diş macunudur.



Dentol

ÇANAKKALE'de KAVAK HAMAMI KİRALIKTIR.

Çanakkalenin en işlek hamamlarından Kavak hamamı acele kiraya verilecektir. Taliblerin sahibi Ahmed Kavağa müracaatları.

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ. A. Ekrem UŞAKLIGİL